

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

17.04.2024 kl. 12:30-14:00
Møterom 546

Til stede:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)
Miriam Skag (a)
Hilde Hauge (a)
Guri Lindblad (b)
Mari Anne Franklin (c)
Thomas Helgaland (d)
Elida Øyjord Rødne (d)

Forfall:

Synne Sæther Mæhle (a)
Erling Johannes Husabø (a)
Maria Sandtorv Møller (c)

Sekretær: Anne Grethe Nielsen

Kontakt: studieutvalget.jurfa@uib.no

ePhorte 2024/236

Neste møte: 27.05.2024, kl. 12:30 i møterom 546.

Sak 20/24	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: ingen merknader.
	Dagsorden: ingen merknader.
Sak 21/24	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 04.03.2024. Godkjent på sirkulasjon 07.03.2024.
Sak 22/24	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Emneevaluering JUS260-2-A Design- og patentrett
SU uttaler	Studieutvalget takker den emneansvarlige for evalueringen. Vi noterer oss at det bare var 5 studenter som tok eksamen i høsten 2023, men at emnet er i utfasing og går får siste gang i høsten 2024. SU takker den emneansvarlige for innsatsen med kurset og ser frem til utviklingen av det nye fordypningsemnet i immaterialrett.
2	Emneevaluering JUS260-2-B Opphavsrett
SU uttaler	Studieutvalget takker den emneansvarlige for en utførlig evaluering hvor det kommer frem at emnet er i stadig utvikling. Emnet fases nå ut, men SU er trygg på at erfaringene som er gjort vil komme til nytte i det nye fordypningsemnet i immaterialrett.
3	Oppretting av JUS345 Strafferett
SU uttaler	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at emnet JUS345 Strafferett opprettes som beskrevet i vedlagte emnebeskrivelse.
4	Oppretting av JUS346 Rettergang

SU uttaler	Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at emnet JUS346 Rettergang opprettes som beskrevet i vedlagte emnebeskrivelse.
<u>5</u> SU uttaler	Oppretting av JUS347 Allmenn Formuerett Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at emnet JUS347 Allmenn formuerett opprettes som beskrevet i vedlagte emnebeskrivelse.
<u>6</u> SU uttaler	Plan for utfasing av fjerdeårsemner på studieordning av 2021 Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta følgende utfasingsplan for fjerde studieår i studieordning av 2003. <ul style="list-style-type: none"> 1) Emnene JUS241 Strafferett, JUS242 Rettergang og JUS243 Allmenn formuerett legges ned etter studieåret 2023/24. 2) Studenter på studieordning av 2003 som mangler eksamen i JUS241 Strafferett, JUS242 Rettergang eller JUS243 Allmenn formuerett kan ta eksamen i JUS345 Strafferett, JUS346 Rettergang eller JUS347 Allmenn formuerett, med de begrensninger som følger av utfyllende regler.
<u>7</u> SU uttaler	Anmodning om forlenget prøveperiode for spesialemnet i «Domsanalyse og domsskriving» Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å forlenge prøveperioden for emnet med ytterligere to år, til utgangen av 2025.
<u>8</u> SU uttaler	Endring i emnebeskrivelser og litteraturliste «LOAC»-emnene: JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA og MA Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta følgende: <ul style="list-style-type: none"> 1) For en prøveperiode på to år fra og med høstsemesteret 2024 splittes JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – Bachelor og Master opp slik at de undervises som to helt separate emner. 2) JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA endrer navn til JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor. 3) JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – MA endrer navn til JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master. 4) Endringene i emnebeskrivelsene og litteraturlistene for henholdsvis JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master vedtas.

Vedtaksaker

Sak 23/24 **Vedtak**

Reviderte retningslinjer for sensur JUS399 Masteroppgave
Endringene i Retningslinjer for sensur på JUS399 Masteroppgave vedtas med følgende endringer:

- 1) Under «generelt», 2. kulepunkt endres til: Ingen kan sensurere oppgaver som dei sjølv har vore rettleiar for.
- 2) Under «Særleg om ordinær sensur», 2. kulepunkt endres til: Interne sensorer bør sensurere minst 5 oppgaver, også eksterne sensorer bør sensurere fleire oppgaver.

<u>Sak 24/24</u> Vedtak	Rollebeskrivelse - fagansvarlig i JUS399 Masteroppgåve Rollebeskrivelsen for fagansvarlige på JUS399 Masteroppgave vedtas.
<u>Sak 25/24</u> Vedtak	Ny godskrivingsmodell for fagansvarlege tilknytt JUS399 Masteroppgave Den fagansvarleg får godskrive 6 timar som fast sats + 1,5 time per student i faggruppa, per semester.
<u>Sak 26/24</u> Vedtak	Endring av emnebeskrivelse JUS396 Masteroppgave 60 sp Emnebeskrivelsen endres i tråd med forslaget fra emneansvarlig.
<u>Sak 27/24</u> Vedtak	Endring av emneansvarlig for emnet JUR 601 Innføring i juss for næringslivet Kristian Strømsnes overtar som emneansvarlig for JUR601 Innføring i juss for næringslivet sammen med Guri Lindblad, med virkning fra og med høstsemesteret 2024
Sak 28/24	Anmodning om forlenget prøveperiode for spesialemnet i «Domsanalyse og domsskriving» Endres til uttalesak 22/24-7
<u>Sak 29/24</u> Vedtak	Endring i Instruks om oppgåvegjeving og sensur <i>Instruks om oppgåvegjeving og sensur</i> endres slik: <ul style="list-style-type: none"> 1) Følgende legges til som et punkt 1.5. med overskriften «Obligatorisk kursoppgåve»: <p>I emne med obligatorisk kursoppgåve kan den emneansvarlege sjølv avgjere om oppgåverettarane skal angi sjikt.</p> 2) Følgende legges til som et nytt punkt d) under del 6 Kontrollkommisjon: Kontrollkommisjonen skal ikkje være samansett av den opphavelge sensoren og de to klagesensorane. Om ein emneansvarleg har vore opphavelge sensor og ein annan emneansvarleg har vore ein av klagesensorane, oppnemner studiedekanan derfor ein annan leiar. <p>Nåværende punkt d blir til punkt e.</p>
Sak 30/24	Endring i emnebeskrivelser og litteraturliste «LOAC»-emnene: JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA og MA Endres til uttalesak 22/24-8.
<u>Sak 31/24</u> Vedtak	Protokoll- og sensurfrister ved Det juridiske fakultet - studieåret 2024/2025 Protokoll- og sensurfrister for studieåret 2024/2025 vedtas med følgende endring: <ul style="list-style-type: none"> - For JUS212 Avtalerett endres protokollfristen til den 15.01.25 og sensurfrist til 17.01.25.

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen
Leder

Anne Grethe Nielsen
Sekretær

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 22/24-1
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Emneevaluering JUS260-2-A Design- og patentrett

Alle emner ved Det juridiske fakultet skal hvert 3. år evalueres av emneansvarlig. Plan for gjennomføring av evalueringene samt rutineene er beskrevet i SU-sak 22/21.

Evalueringsplanen er etterfølgende revidert av studieadministrasjonen på grunn av innføring av studieordning av 2021 og utfasing av studieordning av 2003. I henhold til revidert evalueringsplan skal følgende emner evalueres i 2023:

- JUS100 EXFAC Innføring i juridisk metode
- JUS211 Familie- og arverett
- JUS212 Avtalerett
- JUS213 Erstatningsrett
- JUS214 Tings- og immaterialrett
- JUS215 Juridisk metode
- JUS260-2-A Design- og patentrett
- JUS260-2-B Opphavsrett
- JUS260-2-C Kjennetegnsrett
- JUS260-2-D Markedsføringsrett
- JUS264-2-A God forvaltningsskikk: Rettsikkerhet, kommunikasjon og konfliktforståelse i forvaltningen
- JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving

Emneevalueringene samt studieutvalgets bemerkninger hertil skal inngå i fakultets årlige egenvurdering (viser til sak 51/21-4) hvorfor studieutvalget bør komme med en uttalelse til evalueringen.

UiBs kvalitetssystem for utdanning er nærmere beskrevet i [SU-sak 52/21-4](#).

08.04.2024

ANNNI

[Tilbake til sakslisten.](#)

Emneansvarlig Torger Kielland

E-post torger.kielland@uib.no

Dette emnet har mer enn én emneansvarlig - Nei

Kurset/emnet som evalueres her ble avholdt Høst 2023

Evalueringen gjelder dette kurset/emnet: JUS260-2-A Design- og patentrett

Har det blitt gjort endringer i kurset siden forrige gang det ble avholdt? Hvis ja: hvilke?
Nei

Kursets struktur

Kurset er lagt opp rundt 8 samlinger hvor man drøfter spesifikke emner innen faget med grunnlag i spørsmål og oppgaver studentene er gitt på forhånd. Kurset har liten grad av ren kateterforelesninger.

Digitale elementer i kursgjennomføringen

Kurset side i MittUiB er strukturert rundt spesifikke temaer som tas opp på hver samling. Her ligger digitale ressurser som videoer fra tidligere undervisning, oppgaver som drøftes på kurset og lenker til ytterligere materiale

Litteratur

Stenvik, Are, Patentrett, 4. utgave, Oslo, Cappelen Damm akademisk [2020]

Kap. I (s.13-48) Kap II, 1-2 (s. 49-77) Kap III (s. 117-145) Kap V (s. 168-252) Kap VIII, 1-2 (s. 288-313) Kap IX-X (s. 354-428)

Totalt antall sider 511 sider

Birger Stuevold Lassen og Are Stenvik, Designrett : en innføring, Oslo, Cappelen akademisk. 2006

Kap. I - X (s. 11-129)

Totalt antall sider 155

Studentenes arbeidsuke er normert til 40 timer i uka iht sentralt regelverk. I lys av dette: hvordan vurderer du arbeidsbelastningen i kurset ditt?

Arbeidsbelastningen vurderes til 40 timer i uken.

Forelesninger

Kurset er lagt opp rundt 8 samlinger hvor man drøfter spesifikke emner innen faget med grunnlag i spørsmål og oppgaver studentene er gitt på forhånd. Kurset har liten grad av ren kateterforelesninger.

Gruppemøter

Det er ikke lagt opp til at strendene skal presentere, men det forventes at studentene er godt forberedt til de spørsmål og oppgaver som skal drøftes på den enkelte samlingen. Studentene er generelt godt forberedt.

Skriftlige oppgaver

Hopp over dette feltet hvis det ikke er arbeidsoppgaver i ditt emne.

Obligatorisk oppgave

Hopp over dette feltet hvis det ikke er obligatorisk oppgave i ditt emne.

Antall oppmeldte til eksamen 5

Antall som faktisk møtte til eksamen 5

Antall norske studenter 5

Antall utenlandske studenter 0

Eksamensoppgave og sensorveiledning

Eksamen var en praktikumsoppgave gitt til hjemmeeksamen, skrevet av emneansvarlig alene. På muntlig eksamen ble studentene stilt spørsmål knyttet til den leverte hjemmeeksamen i tillegg til spørsmål fra andre deler av pensum

Sensorkorpset

Sensur ble gjennomført med kursansvarlig og en ekstern sensor

Karakterfordeling, strykprosent og frafall

A: 1

B: 2

C: 2

Klagesensur og eventuelle kontrollkomisjoner

Ingen klager

Årets digitale tilbakemelding fra studentene

Ingen

Internasjonalisering

Faget har stort innslag av internasjonale rettskilder i form av EØS-rett og europeiske og internasjonale traktater som i stor grad er gjennomført i norsk rett. Internasjonale avtaler og praksis knyttet til disse utgjør derfor en svært sentral del av faget.

Samlet vurdering av kurset, og ev. forslag til tiltak for neste års kurs

Faget går siste gang Høst 2024 og vil høst 2025 bli erstattet av et nytt 20 sp fag i immaterialrett

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 22/24-2
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Emneevaluering JUS260-2-B Opphavsrett

Alle emner ved Det juridiske fakultet skal hvert 3. år evalueres av emneansvarlig. Plan for gjennomføring av evalueringene samt rutineene er beskrevet i SU-sak 22/21.

Evalueringsplanen er etterfølgende revidert av studieadministrasjonen på grunn av innføring av studieordning av 2021 og utfasing av studieordning av 2003. I henhold til revidert evalueringsplan skal følgende emner evalueres i 2023:

- JUS100 EXFAC Innføring i juridisk metode
- JUS211 Familie- og arverett
- JUS212 Avtalerett
- JUS213 Erstatningsrett
- JUS214 Tings- og immaterialrett
- JUS215 Juridisk metode
- JUS260-2-A Design- og patentrett
- JUS260-2-B Opphavsrett
- JUS260-2-C Kjennetegnsrett
- JUS260-2-D Markedsføringsrett
- JUS264-2-A God forvaltningsskikk: Rettsikkerhet, kommunikasjon og konfliktforståelse i forvaltningen
- JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving

Emneevalueringene samt studieutvalgets bemerkninger hertil skal inngå i fakultets årlige egenvurdering (viser til sak 51/21-4) hvorfor studieutvalget bør komme med en uttalelse til evalueringen.

UiBs kvalitetssystem for utdanning er nærmere beskrevet i [SU-sak 52/21-4](#).

[Tilbake til sakslisten.](#)

Emneansvarlig

Knut Tande

E-post

knut.tande@uib.no

Dette emnet har mer enn én emneansvarlig

- Nei

Kurset/emnet som evalueres her ble avholdt

Høst 2023

Evalueringen gjelder dette kurset/emnet:

JUS260-2-B Opphavsrett

Har det blitt gjort endringer i kurset siden forrige gang det ble avholdt? Hvis ja: hvilke?

Det gjøres alltid mindre endringer i kurset fra år til år. Studentene virker gjennomgående positive til undervisningsopplegget, men skriftlig skoleeksamen viser av og til en del svake punkter som tilsier mer utdypning og problematisering i løpet av kurset.

Denne gangen tilsa erfaringer fra forrige eksamen at det var nødvendig å gå nærmere inn på visse verkstyper, blant annet musikkverk, i forbindelse med spørsmålet om verkshøyde og etterligningsvern. EU-domstolens avgjørelser knyttet til opphavsrettslige problemstillinger ble også behandlet enda litt grundigere på en del punkter.

Endringene hadde positiv effekt i den forstand at studentene virket interesserte og engasjerte i de nevnte problemstillingene underveis i forelesningene, og at poengene også viste seg igjen i eksamensbesvarelsene i større grad enn tidligere.

Kursets struktur

Kurset er mindre variert enn et alminnelig obligatorisk fag i den forstand at undervisningen for det meste består av forelesninger. Forelesningene er imidlertid langt på vei innrettet som et seminar der studentene blir presentert for problemstillinger underveis og må komme med svar/tilbakemeldinger på problemstillingene.

Kursopplegget har fungert godt i mange år, og problemstillingene dekker alt som beskrivelsen av læringsutbyttet angir. Det er likevel en svakhet at ikke nødvendigvis alle studenter deltar like aktivt i undervisningen. Men flertallet av studentene deltar aktivt, og blir dermed utfordret og prøvet på de kunnskaper og ferdigheter som beskrivelsen av læringsutbyttet gjelder.

Digitale elementer i kursgjennomføringen

Det gjøres opptak av forelesningene på kurset (men ikke streaming), noe studentene er veldig positive til, og etter eget utsagn bruker nokså aktivt i forberedelsen til eksamen, sammen med andre læremidler.

Det ble også brukt et digitalt responssystem (Socrative i dette tilfellet), men studentene virket mest interessert i å interagere direkte i undervisningen denne gangen. Så responssystemet ble lite brukt.

Lovdata og databaser med EU-domstolens avgjørelser blir brukt aktivt med publiserte lenker til de sentrale dommene, og lenker til en oppdatert oversikt over nyere dommer innen emnet.

Et opptak av et tidligere seminar om lenking til andres materiale med Torger Kielland og undertegnede ble publisert som et supplement til den ordinære undervisningen.

Det er planlagt å lage nye videoer om særlig vanskelig tilgjengelige problemstillinger innen opphavsretten, og det har blitt arbeidet aktivt med dette på planleggingsstadiet. Men ulike forhold har ført til at disse videoene ennå ikke er ferdigstilte.

Litteratur

Med en ny utgave av den sentrale læreboken fra 2019, er læreboken relativt oppdatert på de fleste sentrale punkter.

Det er imidlertid nødvendig å supplere med ny rettspraksis eller nyere faglige diskusjoner i juridisk teori på enkelte punkter.

Studentenes arbeidsuke er normert til 40 timer i uka iht sentralt regelverk. I lys av dette: hvordan vurderer du arbeidsbelastningen i kurset ditt?

Dersom studentene skal gå grundig gjennom alt materiale på kurset, vil det utvilsomt kreve en arbeidsuke på 40 timer i uken når studentene samtidig skal ta andre kurs.

Hvor grundig studentene rent faktisk arbeider, vil som vanlig variere fra student til student.

Forelesninger

De senere årene har jeg brukt læreboken nokså direkte i undervisningen, og brukt det som står i læreboken til å problematisere ulike rettslige analyser. Jeg har forsøkt å vise at det som står i læreboken ikke uten videre kan legges til grunn som en fullstendig og balansert analyse.

Dermed har forelesningene blitt et sted der studentene kan lære seg kritisk analyse i større grad enn det de sannsynligvis ville klart på egenhånd.

Når det gjelder forelesningene ellers, vises det til det som ser sagt tidligere under kurset oppbygning. Det publiseres opptak av forelesningene, og det synes å fungere godt. De fleste studentene er også aktivt deltakende i undervisningen, og blir som nevnt oppfordret til slik aktivitet ved at det kontinuerlig blir stilt spørsmål underveis i undervisningen. Dette siste kan regnes som et spesielt grep knyttet til forelesningene.

Hittil har det ikke vært aktuelt med presentasjoner i grupper fordi det allerede eksisterende opplegget har fungert såpass godt. Dersom det innføres obligatorisk oppmøte og deltakelser for valgemner, er det imidlertid aktuelt å innføre et enda mer strukturert opplegg i denne retningen.

Gruppemøter

Her viser jeg til det som er sagt under forelesninger. Studentene er generelt aktive og engasjerte i undervisningen.

Skriftlige oppgaver

Hopp over dette feltet hvis det ikke er arbeidsoppgaver i ditt emne.

Obligatorisk oppgave

Hopp over dette feltet hvis det ikke er obligatorisk oppgave i ditt emne.

Antall oppmeldte til eksamen 27

Antall som faktisk møtte til eksamen 20

Antall norske studenter 20

Antall utenlandske studenter 0

Eksamensoppgave og sensorveiledning

Den emneansvarlige skrev selv oppgaven, og det ble gitt en tradisjonell teorioppgave (som vanlig med en del variasjoner fra år til år for å fremme selvstendig tenkning).

Sensorveiledningen gir oversikt over de sentrale poengene som skal være med, og på hvilke punkter det kan være behov for utdypning og selvstendig analyse fra studentenes side.

Sensorkorpset

På grunn av det begrensede antallet studenter, har den emneansvarlige selv stått for sensuren.

Karakterfordeling, strykprosent og frafall

Karakterfordelingen på årets kurs var 4 A (25 prosent), 9 B (45 prosent) og 7 C (35 prosent).

Fordelingen over 5 år har vært 22 prosent A, 34 prosent B, 31 prosent C, 6 prosent D, 2 prosent E og 1,5 prosent F (trekk under eksamen)

Klagesensur og eventuelle kontrollkommisjoner

Det har ikke kommet sensurklager.

Andre elementer knyttet til eksamen som bør påpekes

Årets kull lå på et spesielt høyt nivå, antakelig delvis på grunn av justeringer i undervisningsopplegget. Jeg har vektlagt i enda større grad enn tidligere nødvendigheten av å være selvstendig i analysene, og å utdype særlig sentrale punkter på bekostning av det mindre problematiske.

Årets digitale tilbakemelding fra studentene

Har ikke mottatt noen digital evaluering

Internasjonalisering

Det er en rekke sentrale direktiver og EU-dommer i faget, i tillegg til en rekke internasjonale konvensjoner. Dermed er det internasjonale integrert i kurset.

Engelskspråklig materiale er en del av rettskildebildet.

Samlet vurdering av kurset, og ev. forslag til tiltak for neste års kurs

Studentene har gjennomgående gitt uttrykk for at de er fornøyde med kurset, men som sagt gjøres det stadig forbedringer.

Neste steg blir antakelig å lage mer avanserte videoer på sentrale områder for å illustrere opphavsrettslige poenger (for eksempel knyttet til musikk) som vanskelig kan formidles like klart i løpet av en forelesning.

Lokaler og undervisningsutstyr

Det har fungert fint.

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 22/24-3
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Oppretting av JUS345 Strafferett

Fakultetsstyret har vedtatt at vi skal innføre en ny studiemodell. Det skjer ved at første studieår starter med ny modell fra H21, andre studieår fra H22, tredje studieår fra H23, fjerde studieår fra H24 [fakultetsstyresak 91/19](#).

[Delinnstilling I: Læringsutbyttebeskrivelser](#). Avgitt 28. mai 2019. [Fakultetsstyresak 46/19](#).

[Delinnstilling II: Lærings- og prøvingsformer](#). Avgitt 17. januar 2020. [Fakultetsstyresak 30/20](#).

Fakultetsstyret oppretter og nedlegger emner, jf. [Forskrift om studium ved Universitetet i Bergen](#) § 3.2 nr. 2 bokstav c. Når emnet er opprettet, har SU kompetanse til å foreta endringer som ikke er prinsipielle, jf. [Reglement for Det juridiske fakultet](#) § 10.

Øvrige rammebetingelser:

- [Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk](#).
- [Studietilsynsforskriften](#)
- [Studiekvalitetsforskriften](#).
- [UiBs kvalitetshåndbok](#).

På dette grunnlaget har de emneansvarlige på fjerde studieår lagt frem emnebeskrivelser som oppfyller de målsetningene som kommer til uttrykk i overordnet regulering og policy. Emnene skal oppfylle kvalitetskrav hver for seg, i tillegg til å bidra til samlet å oppfylle læringsmål og kvalitetskrav til studieprogrammet de bidrar inn i.

Det er i arbeidet med ny studieordning ikke lagt opp til store endringer på fjerde studieår, og emnebeskrivelsene som legges frem har derfor i hovedtrekk samme innhold som fjerdeårsemnene i studieordning av 2003.

På dette grunnlaget framsettes følgende

forslag til vedtak:

Stadieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at emnet JUS345 Strafferett opprettes som beskrevet i vedlagte emnebeskrivelse.

09.04.2024
ANNNI

[Tilbake til sakslisten.](#)

JUS345 Strafferett

Mål og innhold

Læringsutbytte

Etter at kurset er gjennomført forventes studenten å ha følgende læringsutbytte:

Studenten skal ha *kunnskap* om

- strafferettens begrunnelser
- hovedtrekkene ved forholdet mellom strafferetten og statsforfatningsrett og folkerett, herunder menneskerettigheter
- de alminnelige vilkårene for straffansvar, slik som
 - krav om en kriminalisert gjerning, inkludert krav til forsett eller uaktsomhet, reguleringen av medvirkning og forsøk og straffelovgivningens geografiske rekkevidde
 - rettferdiggjøringsgrunner, særlig nødverge og nødrett,
 - unnskyldningsgrunner, særlig utilregnelighet og rettsuvitenskap
 - Andre grenser for straffansvaret, særlig prinsippene for hva som utgjør én eller flere forbrytelser
- tolkning og anvendelse av straffebud, med særlig vekt på de viktigste reglene i straffeloven om:
 - Voldsforbrytelser (§§ 271-283)
 - Seksualforbrytelser (§§ 291-308)
 - Allmenne formuesforbrytelser (§§ 321-331, 351-353, 371-374)
- hovedtrekkene i reaksjonssystemet, reglene om idømmelse av den enkelte reaksjon og valget mellom reaksjonene samt utmåling av straff

Studenten skal ha *ferdigheter* til å kunne

- finne frem til relevante rettskilder ved tolkningen av strafferegler
- analysere, drøfte og ta standpunkt til så vel konkrete som mer generelle strafferettslige spørsmål
- forklare straffelovgivningens oppbygning og særtrekkene ved strafferettslig metode
- forklare strafferettens plass i rettssystemet, særlig sammenhengen mellom strafferett og straffeprosess
- forklare forskjellige teorier om strafferettens begrunnelser

Studenten skal også ha utviklet *generell kompetanse* til å

- drøfte og argumentere på en måte som fremhever og tar stilling til moralske og rettspolitiske utfordringer ved bruk av offentlig tvang og sanksjoner

- forstå ulike former for samspill mellom generelle og spesielle regler og mellom vanlig lovgivning, konstitusjonelle og menneskerettslige normer

Fulltid/deltid

Fulltid

Studiepoeng, omfang

20 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

MA-nivå

Undervisningspråk

Norsk

Undervisningssemester

Høst

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Krav til forkunnskapar

Emner på tidligere studieår, se likevel Utfyllende regler for studier ved det juridiske fakultet § 2-5 nr. 1 andre punktum

Tilrådde forkunnskapar

Alle tidligere emner i studiet

Studiepoengsreduksjon

Ingen overlapp med emner ved Det juridiske fakultet

Krav til studierett

MAJUR, MAJUR-2 eller POSTMAJUR (poststudierett)

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesinger, seminar og selvstudium.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Det er ikke noe obligatorisk oppmøte på 4.studieår.

I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme angis i kurset. Ordgrensen er på 4000 ord. For alle skriftlige arbeid som skal regnes med i obligatoriske arbeidskrav, gjelder at hele oppgaven skal svares på, og må fylle de kvalitative og kvantitative minstekrav som er fastsett i "Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap."

- Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.
- Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- Kursgodkjenning foreldes ikke

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.

Etter kurset avlegges 6 timers digital skoleeksamen med absolutt ordgrense på 4 500 ord.

Informasjon om digital eksamen finner du her:

<http://www.uib.no/utdanning/86719/digital-eksamen#>.

Eksamensspråk

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Karakterskala

A til E for bestått og F for ikke bestått.

Vurderingssemester

Høst

Litteraturliste

Litteraturlisten vil være klar innen 1. juni for høstsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Hjelpemiddel til eksamen

Digitale hjelpemidler

Se [fakultetets utfyllende regler](#) § 3-5 a. Digitale utgaver av Bokmålsordboka og Nynorskordboka vil være tilgjengelige i Inspira under eksamen.

I tillegg er følgende tillatt på denne eksamenen:

- Forarbeider
- Høyesterettsavgjørelser

Analoge hjelpemidler

Analoge hjelpemidler er utfaset fra og med studieåret 2020/21, se [SU-sak 61/20](#).

Programansvarleg

Studieutvalget ved det juridiske fakultet.

Emneansvarleg

Professor Jørn Jacobsen og førsteamanuensis Ingun Fornes

Administrativt ansvarleg

Det juridiske fakultet, studieadministrasjonen.

Kontaktinformasjon

4.studiear.jurfa@uib.no

Litteraturliste
JUS345 Strafferett / 2024H

[Til litteraturlisten](#)

Kjernelitteratur

[Til seksjonen](#)

Gröning, Linda, Erling Johannes Husabø, og Jørn Jacobsen. *Frihet, forbrytelse og straff: en systematisk fremstilling av norsk strafferett*. 3. utgave. Bergen: Fagbokforlaget, 2023.

[Til referansen](#)

Jørn Jacobsen, Erling Johannes Husabø. *Forbrytelser i utvalg : straffelovens regler om voldsforbrytelser, seksualforbrytelser, formuesforbrytelser og narkotikaforbrytelser*. Bergen: Fagbokforlaget, 2020.

[Til referansen](#)

Jacobsen, Jørn, og Victoria Westrum. «New steps towards a Norwegian drug reform? Three recent Supreme Court cases concerning sentencing for drug crimes». *Bergen journal of criminal law and criminal justice* 10, no. 1 (mai 12, 2022): 57–64.

[Til referansen](#)

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 22/24-4
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Oppretting av JUS346 Rettergang

Fakultetsstyret har vedtatt at vi skal innføre en ny studiemodell. Det skjer ved at første studieår starter med ny modell fra H21, andre studieår fra H22, tredje studieår fra H23, fjerde studieår fra H24 [fakultetsstyresak 91/19](#).

[Delinnstilling I: Læringsutbyttebeskrivelser](#). Avgitt 28. mai 2019. [Fakultetsstyresak 46/19](#).

[Delinnstilling II: Lærings- og prøvingsformer](#). Avgitt 17. januar 2020. [Fakultetsstyresak 30/20](#).

Fakultetsstyret oppretter og nedlegger emner, jf. [Forskrift om studium ved Universitetet i Bergen](#) § 3.2 nr. 2 bokstav c. Når emnet er opprettet, har SU kompetanse til å foreta endringer som ikke er prinsipielle, jf. [Reglement for Det juridiske fakultet](#) § 10.

Øvrige rammebetingelser:

- [Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk](#).
- [Studietilsynsforskriften](#)
- [Studiekvalitetsforskriften](#).
- [UiBs kvalitetshåndbok](#).

På dette grunnlaget har de emneansvarlige på fjerde studieår lagt frem emnebeskrivelser som oppfyller de målsetningene som kommer til uttrykk i overordnet regulering og policy. Emnene skal oppfylle kvalitetskrav hver for seg, i tillegg til å bidra til samlet å oppfylle læringsmål og kvalitetskrav til studieprogrammet de bidrar inn i.

Det er i arbeidet med ny studieordning ikke lagt opp til store endringer på fjerde studieår, og emnebeskrivelsene som legges frem har derfor i hovedtrekk samme innhold som fjerdeårsemnene i studieordning av 2003.

På dette grunnlaget framsettes følgende

forslag til vedtak:

Stadieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at emnet JUS346 Rettergang opprettes som beskrevet i vedlagte emnebeskrivelse.

17.04.2024
ANNNI

[Tilbake til sakslisten.](#)

JUS346 Rettargang

Mål og innhold

Læringsutbytte

KUNNSKAP

Etter at kurset er gjennomført skal studenten kunne redegjøre for sentrale og aktuelle prosessuelle problemstillinger, prosessrettens plass i rettssystemet, prosessrettens kilder og innholdet i og rekkevidden av de prosessuelle hovedprinsippene for så vel sivile saker som straffesaker.

På et overordnet plan skal studenten ha kunnskap om og forståelse av

- retten til domstolsbehandling, herunder ved uavhengige og upartiske domstoler og dommere
- kravet om en forsvarlig saksbehandling, herunder om kontradiksjon
- prinsippene for rettens styring av sakens behandling
- regelverket om rettens forhold til partenes prosesshandlinger, herunder disposisjons-, forhandlings- og anklageprinsippet
- regelverket om bevisførsel, beviskrav og bevisbedømmelse, og om muntlig, umiddelbar og offentlig behandling.
- hvordan de norske rettergangsreglene påvirkes og suppleres av internasjonale rettssystemer og Grunnloven, særlig av menneskerettighetene samt EU- og EØS-retten
- juristrollen til dommere, advokater (herunder forsvarere og bistandsadvokater) og tilsatte i påtalemyndigheten og etiske forpliktelser knyttet til denne»

Med utgangspunkt i tvisteloven av 2005, skal studenten kunne anvende reglene om allmennprosess og småkravsprosess i tingretten, med særlig vekt på

- vilkår for å reise sak, slik som kravene til søksmålgjenstand, søksmållssituasjon og tilknytning, partsevne og prosessdyktighet, forutgående forlikradsbehandling
- reglene om saksforberedelse og hovedforhandling/avsluttende rettsmøte
- partenes rådighet over saken og de prosessuelle virkninger av at partenes rådighet eventuelt er begrenset
- reglene for valg av rettsspor (allmennprosess eller småkravsprosess)
- reglene om bevisføring og de enkelte bevismidler, i første rekke knyttet til vitne- og dokumentbevis
- innhold, form og virkning av rettslige avgjørelser
- reglene om rettskraft

Studenten skal dessuten kunne redegjøre for hovedtrekkene i reglene for verneeting, objektiv og subjektiv kumulasjon, reglene om prosessuell preklusjon og bevisavskjæring, fraværdom, rettsmekling, saksomkostninger og anke. Studenten skal også kunne redegjøre for hvilken betydning Luganokonvensjonen har i norsk sivilprosess.

I straffeprosessen skal studenten kunne redegjøre for:

- hvilke saker som behandles etter straffeprosessloven
- reglene om partene i straffesaken og deres rettigheter og plikter, herunder oppbygging og kompetansespørsmål innen påtalemyndigheten
- reglene om pågripelse og varetektsfengsling
- allmenne regler om tingrettens avgjørelsesgrunnlag, bevisførselen i tingretten og bevisavskjæring
- reglene om tiltalebeslutninger og om forholdet mellom tiltalebeslutning og dom
- reglene om bevisføring under hovedforhandlinger, i første rekke knyttet til vitne- og dokumentbevis
- behandlingen av tilståelsessaker, herunder sondringen mellom skyld- og straffespørsmålet

Studenten skal dessuten kunne redegjøre for hovedtrekkene i regelverket om etterforskning og bevissikring, bruk av tvangsmidler, påtaleavgjørelsen, forberedelse og gjennomføring av hovedforhandlinger, anke, rettslige avgjørelser, gjenåpning og skranker for gjentatt straffeforfølgning, samt om rettsstillingen til fornærmede og etterlatte.

FERDIGHETER

Etter at kurset er gjennomført skal studenten kunne anvende juridisk metode til selvstendig å analysere, drøfte og ta standpunkt til prosessrettslige spørsmål. Dette innebærer at studenten skal kunne

- identifisere, systematisere og formulere prosessrettslige problemstillinger ut fra et omfattende og komplekst faktum
- finne frem til og systematisere relevante rettskilder og foreta en selvstendig rettslig analyse av prosessuelle problemstillinger på en grundig, helhetlig, kritisk og balansert måte
- resonnerer seg frem til et faglig forsvarlig standpunkt gjennom avklaring av spenninger mellom ulike typer gyldige prosessrettslige argumenter
- drøfte prosessrettslige problemstillinger rettspolitisk på en grundig og balansert måte
- drøfte etiske spørsmål som oppstår hos aktører i rettspleien på en balansert måte

- se faget JUS346 Rettergang i sammenheng med fag vedkommende har hatt tidligere på studiet, blant annet fagene JUS134 Rettshistorie og komparativ rett og JUS135 Rettsstat og menneskerettar (studenter på studieordning av 2003) eller JUS221 Rettsstaten og JUS232 Rettshistorie og komparativ rett (studenter på studieordning av 2021).

Studenten skal også kunne formidle og evaluere prosessrettslige analyser og standpunkter gjennom

- systematisk å utarbeide selvstendige skriftlige analyser
- muntlig å fremføre prosessrettslig argumentasjon
- å kommentere og vurdere andre studenters analyser og selv motta og gjøre bruk av slike kommentarer
- å arbeide med andre i grupper for å analysere prosessrettslige problemstillinger

GENERELL KOMPETANSE

Etter at kurset er gjennomført skal studenten

- ha innsikt i skillet mellom materielle og prosessuelle regler
- ha innsikt i samspillet mellom materielle og prosessuelle regler, herunder i hvordan prosessuelle regler kan bidra til å realisere formålet med de materielle regler eller hindre at formålet til de materielle regler realiseres
- metodisk kunne beherske omfattende og komplekse lover og lovbestemmelser
- metodisk kunne beherske et samspill mellom flere relevante normsystemer når et rettslig spørsmål skal løses, særlig samspillet mellom internasjonale menneskerettigheter og nasjonal lovgivning
- kunne presentere og argumentere for egne vurderinger og konklusjoner for større og mindre grupper av tilhørere

Studenten skal etter å ha gjennomført kurset ha evne til å ta ansvar for egen læring, faglig utvikling og faglig refleksjon.

Fulltid/deltid

Fulltid

Studiepoeng, omfang

20 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

MA-nivå.

Undervisningspråk

Norsk

Undervisningssemester

Undervisningen starter i høstsemesteret og fullføres i løpet av vårsemesteret.

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen

Krav til forkunnskaper

Emner på tidligere studieår, se likevel Utfyllende regler for studier ved det juridiske fakultet § 2-5 nr. 1 andre punktum

Tilrådte forkunnskaper

Alle tidligere emner i studiet

Studiepoengsreduksjon

Ingen overlapp med emner ved Det juridiske fakultet

Krav til studierett

MAJUR, MAJUR-2 eller POSTMAJUR (poststudierett)

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, seminarer og selvstudium.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Det er ikke noe obligatorisk oppmøte på 4.studieår.

I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme angis i kurset. Ordgrensen er på 2500 ord. For alle skriftlige arbeid som skal reknes med i obligatoriske arbeidskrav, gjelder at hele oppgaven skal svares på, og må fylle de kvalitative og kvantitative minstekrav som er fastsett i "Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap."

- Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.

- Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
- Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunlaget.

Etter kurset avlegges 6 timers digital skoleeksamen, med en absolutt ordgrense på 4500 ord. Informasjon om digital eksamen finner du her:

<http://www.uib.no/utdanning/86719/digital-eksamen#>.

Eksamensspråk

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Karakterskala

A til E for bestått og F for ikke bestått.

Vurderingssemester

Vår.

Litteraturliste

Litteraturlisten vil være klar innen 1. juni for høstsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Hjelpemiddel til eksamen

Digitale hjelpemidler

Se [fakultetets utfyllende regler](#) § 3-5 a. Digitale utgaver av Bokmålsordboka og Nynorskordboka vil være tilgjengelige i Inspera under eksamen.

I dette emnet er det ingen ekstra hjelpemidler.

Analoge hjelpemidler

Analoge hjelpemidler er utfaset fra og med studieåret 2020/21, se [SU-sak 61/20](#).

Programansvarleg

Studieutvalget har programansvaret for fakultetets studietilbud.

Emneansvarleg

Professor Magne Strandberg
Professor Ørnulf Øyen

Administrativt ansvarleg

Studieseksjonen ved det juridiske fakultet

Kontaktinformasjon

4.studiear.jurfa@uib.no

Litteraturliste
JUS356 Rettergang / 2024H-2025V

[Til litteraturlisten](#)

Straffeprosess

[Til seksjonen](#)

Øyen, Ørnulf. *Straffeprosess*. 3. utgave. Bergen: Fagbokforlaget, 2022.

[Til referansen](#)

Sivilprosess

[Til seksjonen](#)

Backer, Inge Lorange. *Norsk sivilprosess*. 2. utgave. Oslo: Universitetsforlaget, 2020.

[Til referansen](#)

Halvard Haukeland Fredriksen og Magne Strandberg. «Utviklingslinjer i sivilprosessen. Europeisering, konstitusjonalisering og prinsipporientering». I *Med ære og samvittighet festskrift til Magnus Matningsdal*, av Per Erik Bergsjø, Knut H. Kallerud, Berte-Elen Reinertsen Konow, Ragna Aarli, Asbjørn Strandbakken, og Magnus Matningsdal, 572–601. 1. utgave. Oslo: Gyldendal, 2021. <https://litteraturkiosken.uib.no/jus242>.

[Til referansen](#)

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 22/24-5
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Oppretting av JUS347 Allmenn Formuerett

Fakultetsstyret har vedtatt at vi skal innføre en ny studiemodell. Det skjer ved at første studieår starter med ny modell fra H21, andre studieår fra H22, tredje studieår fra H23, fjerde studieår fra H24 [fakultetsstyresak 91/19](#).

[Delinnstilling I: Læringsutbyttebeskrivelser](#). Avgitt 28. mai 2019. [Fakultetsstyresak 46/19](#).

[Delinnstilling II: Lærings- og prøvingsformer](#). Avgitt 17. januar 2020. [Fakultetsstyresak 30/20](#).

Fakultetsstyret oppretter og nedlegger emner, jf. [Forskrift om studium ved Universitetet i Bergen](#) § 3.2 nr. 2 bokstav c. Når emnet er opprettet, har SU kompetanse til å foreta endringer som ikke er prinsipielle, jf. [Reglement for Det juridiske fakultet](#) § 10.

Øvrige rammebetingelser:

- [Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk](#).
- [Studietilsynsforskriften](#)
- [Studiekvalitetsforskriften](#).
- [UiBs kvalitetshåndbok](#).

På dette grunnlaget har de emneansvarlige på fjerde studieår lagt frem emnebeskrivelser som oppfyller de målsetningene som kommer til uttrykk i overordnet regulering og policy. Emnene skal oppfylle kvalitetskrav hver for seg, i tillegg til å bidra til samlet å oppfylle læringsmål og kvalitetskrav til studieprogrammet de bidrar inn i.

Det er i arbeidet med ny studieordning ikke lagt opp til store endringer på fjerde studieår, og emnebeskrivelsene som legges frem har derfor i hovedtrekk samme innhold som fjerdeårsemnene i studieordning av 2003.

På dette grunnlaget framsettes følgende

forslag til vedtak:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at emnet JUS347 Allmenn formuerett opprettes som beskrevet i vedlagte emnebeskrivelse.

09.04.2024
ANNNI

[Tilbake til saklisten.](#)

JUS347 Allmenn formuerett

Mål og innhold

Allmenn formuerett er en samlebetegnelse på regler om rettigheter til formuesgoder (formuesrettigheter). Rettigheter i formuesgoder kan være av flere slag (eiendomsrett, bruksrett, panterett, osv.), og de kan stiftes på ulike måter (f.eks. produksjon, arv, avtale, kreditorbeslag osv.).

Av og til kan flere rettigheter i ett og samme formuesgode ikke forenes fullt ut, og da blir det spørsmål om prioritet mellom rettighetene. Hovedregelen er at eldre rettigheter går foran yngre rettigheter. I noen tilfeller kan imidlertid en yngre rett fortrenge en eldre rett, enten fordi innehaveren av den yngre rett var i god tro (godtroerverv), eller fordi en rett ikke har vern mot kreditorbeslag (kreditorekstinksjon). Blir gjeld ikke betalt frivillig, kan gjelden drives inn ved at fordringshaveren (kreditor) får dekning i formuesgoder som tilhører skyldneren (debitor). Dekningen kan skje gjennom et samlet oppgjør (konkurs), eller ved at kreditorene søker dekning en og en. Enkeltforfølgning skjer normalt ved at det blir stiftet utlegg, som er en panterett (en særlig dekningsrett), i ett eller flere formuesgoder, og at formuesgodet deretter blir gjort om i penger.

Panterett stiftes ellers gjerne ved avtale før gjelden skal betales som en sikkerhet for oppfyllelsen av kravet på betaling. I en konkurs kan tidligere disposisjoner fra skyldneren bli satt til side (omstøtt), enda de har ordinært vern mot kreditorbeslag.

Læringsutbytte

Hovedutfordringen i faget allmenn formuerett er dets høye kompleksitet. Det er ikke tilstrekkelig å ha kjennskap til enkeltregler. For å kunne løse de rettsspørsmål som oppstår, kreves en forståelse av et større regelkompleks.

Etter gjennomført kurs forventes det at studentene har kunnskap om:

- reglene om ulike slags rettigheter til formuesgoder, om grunnlaget for rettighetene og om overføring av rettighetene
- reglene om panterett i fast eiendom, løsøre og enkle pengekrav og reglene om forholdet mellom panterett og pantekrav;
- de grunnleggende prinsippene om legitimasjon, publisitet og notoritet i tilknytning til kollisjon mellom rettigheter i samme formuesgode;
- reglene om prioritet mellom rettigheter
- reglene om godtroerverv av rettigheter i fast eiendom, løsøre, enkle pengekrav og immaterialrettigheter;
- reglene om vern for rettigheter i formuesgoder mot kreditorbeslag i form av utlegg eller konkurs;
- reglene om insolvens som vilkår for å åpne konkurs;

- reglene om avtalers stilling i konkurs;
- reglene om omstøtelse på objektivt og subjektivt grunnlag, med unntak for omstøtelse av motregning;
- reglene om fordelingen mellom kreditorene i konkurs;
- kunnskap om særlige etiske utfordringer i formueretten

Etter gjennomført kurs skal studentene skal ha følgende ferdigheter:

- sette de enkelte reglene inn i en større sammenheng.
- forklare hvordan reglene innbyrdes er avhengige av hverandre, og hvordan løsninger ofte må finnes gjennom en sammenstilling av regler, hvor individuelle hensyn ofte har vært ansett å ha en noe mindre plass enn på mange andre rettsområder.
- redegjøre for regelsettenes struktur og evne til å analysere denne strukturen.
- anvende denne kunnskapen til å løse konkrete rettsspørsmål, og kritisk vurdere hensiktsmessigheten av utarbeidet løsning(er).
- kunne identifisere og drøfte etiske problemstillinger som oppstår i formueretten

Etter gjennomført kurs forventes studenten å ha følgende generelle kompetanse:

- Behandle kompliserte partsstrukturer som oppstår i privatretten, og der hensyn ofte må tas til et større antall berørte parter enn i mange av de rettslige problemstillingene som er behandlet tidligere i kurset.
- Kunne skille tydelig mellom individuelle godhetsvurderinger av resultat og spørsmålet om hva som gir gode generelle regler.
- Forstå og nyttiggjøre seg den særlige betydningen grunnleggende formuerettslige hensyn og prinsipper har for fastleggelse av innholdet i rettsregler.
- Kunne løse ukjente sentrale problemstillinger i privatretten uten tidligere å ha vært kjent med det aktuelle kildematerialet.

Fulltid/deltid

Fulltid

Studiepoeng, omfang

20 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

MA-nivå

Undervisningsspråk

Norsk

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, Bergen.

Krav til forkunnskapar

Emner på tidligere studieår, se likevel Utfyllende regler for studier ved det juridiske fakultet § 2-5 nr. 1 andre punktum

Tilrådde forkunnskapar

Alle tidligere emner i studiet

Studiepoengsreduksjon

Ingen overlapp med emner ved Det juridiske fakultet

Krav til studierett

MAJUR, MAJUR-2 eller POSTMAJUR (poststudierett)

Arbeids- og undervisningsformer

Det holdes til sammen 42 timer forelesninger, hvorav 12 i dynamisk tingsrett, 16 i konkurs, 12 i panterett og 2 timer om internasjonaliseringstendenser. I tillegg kommer seminarundervisning, totalt 20 timer.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Det er ikke noe obligatorisk oppmøte på 4.studieår.

I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsramme angis i kurset. Ordgrensen er på 4000 ord. For alle skriftlige arbeid som skal regnes med i obligatoriske arbeidskrav, gjelder at hele oppgaven skal svares på, og må fylle de kvalitative og kvantitative minstekrav som er fastsett i "Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap."

Besvarelsen må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen i emnet.

Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved

neste kurs.
Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.

Etter kurset avlegges 6 timers digital skoleeksamen med absolutt ordgrense på 4500 ord.

Informasjon om digital eksamen finner du her:
<http://www.uib.no/utdanning/86719/digital-eksamen#>.

Eksamensspråk

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Karakterskala

A til E for bestått og F for ikke bestått.

Vurderingssemester

Vår

Litteraturliste

Litteraturlisten vil være klar innen 1. juni for høstsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Hjelpemiddel til eksamen

Digitale hjelpemidler

Se [fakultetets utfyllende regler](#) § 3-5 a. Digitale utgaver av Bokmålsordboka og Nynorskordboka vil være tilgjengelige i Inspira under eksamen.

I tillegg er følgende tillatt på denne eksamenen:

- alle rettskilder og all litteratur i Lovdata.

- egne fritekstmerknader i Lovdata.

Analoge hjelpemidler

Analoge hjelpemidler er utfaset fra og med studieåret 2020/21, se [SU-sak 61/20](#).

Programansvarleg

Studieutvalget ved det juridiske fakultet

Emneansvarleg

Professor Hans Fredrik Marthinussen

Førsteamanuensis II Roger Stelander Magnussen

Administrativt ansvarleg

Det juridiske fakultet, studieadministrasjonen.

Kontaktinformasjon

4.studiear.jurfa@uib.no

Litteraturliste
JUS347 Allmenn formuerett / 2025V

[Til litteraturlisten](#)

Litteraturliste JUS 243 Allmenn formuerett

[Til seksjonen](#)

Lilleholt, Kåre. *Allmenn formuerett : fleire rettar til same formuesgode*. 2. utg. Oslo: Universitetsforl, 2018.

[Til referansen](#)

Marthinussen, Hans Fredrik. *Tredjemannsproblemene om formuerettslige argumentasjonsmønstre*. 3. utgave. Oslo: Cappelen Damm akademisk, 2023.

[Til referansen](#)

Andenæs, Mads Henry. *Konkurs*. 3. utg. Oslo: MH Andenæs, 2009. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2013040306088.

[Til referansen](#)

Skoghøy, Jens Edvin A., og Jens Edvin A. Skoghøy. *Panterett*. 5. utgave. Oslo: Universitetsforlaget, 2021. https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_pliktmonografi_000000222.

[Til referansen](#)

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 22/24-6
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Plan for utfasing av fjerdeårsemner på studieordning av 2021

Emnene JUS241 Strafferett, JUS242 Rettergang og JUS243 Allmenn formuerett som utgjør fjerde studieår i studieordning av 2003 går formelt sett for siste gang i studieåret 2023/2024. I ny studieordning av 2021 tilbys emnene som JUS345 Strafferett, JUS346 Rettergang og JUS347 Allmenn formuerett fra og med studieåret 2024/2025.

I [fakultetsstyresak 91/19](#) ble det besluttet at «*Forslag til overgangsordninger for studenter på studieordningen av 2003 som ikke følger normert progresjon*» skal vedtas av styret.

I [Forskrift om studium ved Universitet i Bergen](#) (studieforskriften) er det regulert følgende:

§ 7-8. Eksamen i nedlagte emne

- (1) Når eit emne er lagt ned skal det om naudsynt haldast eksamen dei to påfølgande semestera for studentar utan bestått resultat.
- (2) Fakultetet kan vedta andre ordningar så lenge dei er minst like gode for studentane.

Ved utfasing av 1.-3. studieår i studieordning av 2003 har fakultetet planlagt overgangsordningen med utgangspunkt i at emnene formelt sett er «lagt ned» når studieåret går for siste gang. For fjerde studieår er dette i studieåret 2023/2024. Studenter som mangler eksamen i emnene som legges ned, kan ta eksamen i de nye emnene med de begrensninger som følger av utfyllende regler.

forslag til uttalelse:

Stadieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å vedta utfasingsplan for fjerde studieår i studieordning av 2003.

Emnene JUS241 Strafferett, JUS242 Rettergang og JUS243 Allmenn formuerett legges ned etter studieåret 2023/24.

Studenter på studieordning av 2003 som mangler eksamen i JUS241 Strafferett, JUS242 Rettergang eller JUS243 Allmenn formuerett kan ta eksamen i JUS345 Strafferett, JUS346 Rettergang eller JUS347 Allmenn formuerett, med de begrensninger som følger av utfyllende regler.

09.04.2024
ANNNI

[Tilbake til sakslisten.](#)

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 23/24
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Reviderte retningslinjer for sensur på JUS399 Masteroppgave

Forslaget er i hovudsak ei vidareføring av gjeldande praksis, med nokre presiseringar og justeringar. Det er grunn til å understreke at det dreier seg om retningslinjer, og at dei kan fråvikast dersom gode grunnar taler for å gjere unntak.

Fleire av retningslinjene må sjåast i samband med at JUS399 bør ha som mål å bygge opp ei fast gruppe på inntil 10 interne sensorar, som sensurerer minst 5 og helst 10 oppgåver per semester. Samansetninga av ei slik gruppe må sikre fagleg breidde, og det er i tillegg føremålstenleg å prioritere tilsette som ikkje allereie dekker undervisningsplikta med andre faste oppgåver. Omsynet til stabilitet tilseier at dei faste sensorane bør rekrutterast frå A-gruppa.

Etablering av eit fast internt sensorkorps kan bidra til å heve kvaliteten på sensuren, og ein meir einsarta bruk av karakterskalaen. Innføring av munnleg prøve, utfordringar knytt til KI på kort og lang sikt, og konsekvensane dette nødvendigvis må få for sensuren, underbygger at fakultetet bør ta eigarskap og prioritere kvalitetssikring av masteroppgåvesensuren i tida som kjem. Dei nemnte forholda vil venteleg også auke behovet for dialog og erfaringsutveksling sensorane imellom. Etablering av ei stabil gruppe med interne sensorar legg til rette for nettopp dette, typisk gjennom halvårlege møte i tilknytning til masteroppgåvesensuren.

Andre vitenskapleg tilsette som ikkje er ein del av det faste sensorkorpset, kan ha mastersensur så langt faglege grunnar taler for tildeling av eit bestemt sensuoppdrag og/eller det er nødvendig for å dekke det totalt behovet.

Maria Vea Lund
emneansvarleg JUS399

forslag til vedtak:

Endringene i Retningslinjer for sensur på JUS399 Masteroppgave vedtas i tråd med forslaget fra emneansvarlig.

09.04.2024
ANNNI

[Tilbake til sakslisten.](#)

Vedlegg:

Forslag til retningslinjer for sensur av masteroppgåver JUS399

Generelt

- Alle sensorane skal peikast ut av administrasjonen. Den fagansvarlege kan føreslå sensorar for ei bestemt oppgåve dersom oppgåva krev ein særskilt kompetanse, men skal ikkje ta kontakt direkte med sensoren.
- Ingen bør sensurere oppgåver som dei sjølv har vore rettleiar for.
- Det skal vere to sensorar i kvar kommisjon, og minst éin ekstern.
- To sensorer fra same arbeidsstad bør ikkje vere i same kommisjon.
- To nye sensorar bør ikkje plasserast i same kommisjon.
- Kvar kommisjon bør ha minst éin sensor som er tilsett ved ein akademisk institusjon.
- Når grunngiving blir gitt til studentar etter sensur, bør det ikkje givast uttrykk for eventuell usemje mellom sensorane eller om karakteren er «sterk» eller «svak».
- Sensorar skal oppfordrast til å følgje ein skriftleg mal for grunngiving, som blir sendt ut saman med annan informasjon om oppdraget. Malen har til føremål å bidra til at grunngivinga blir knytt tett opp mot læringsmåla og sensorinstruksen.

Særleg om ordinær sensur

- Bruken av interne sensorar frå A-gruppa bør aukast og på sikt utgjere 50 %.
- Kvar sensor bør sensurere minst 5 og maks 10 oppgåver.
- Eksterne sensorkandidatar som har vore rettleiar ved vårt fakultet i løpet av det siste året, bør prioriterast ved tildeling av sensuroppdrag.
- Ved tildeling av sensuroppdrag til interne, kan det leggjast vekt på status i undervisningsbanken og talet på rettleiingsoppdrag vedkomande har tatt på seg det siste året.
- Sensorar som kan sensurere på tvers av ulike faggrupper bør prioriterast, og bør tildelast oppgåver frå ulike faggrupper.
- Kvar sensorpar (kvar kommisjon) bør ha minst to og normalt ikkje fleire enn seks oppgåver.

Særleg om klagesensur

- Kvar klagekommisjon bør ha éin intern og éin ekstern sensor.
- Både den interne og den eksterne sensoren bør ha deltatt i den ordinær sensuren.
- Erfarne sensorar bør prioriterast i klagesensuren.
- Som klar hovedregel skal den interne sensoren gi grunngiving til studenten og delta i eventuell kontrollkommisjon.
- Dersom ei oppgåve som den emneansvarlege har sensurert hamnar i kontrollkommisjon, skal studiedekanan eller ein intern sensor som er peika ut av studiedekanan, vere leiar av kontrollkommisjonen.

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 24/24
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Rollebeskrivelse for fagansvarlige - JUS399 Masteroppgave

Saksopplysning

I sitt møte den 04.03.2024 ble Studieutvalget forelagt orienteringssaken «Faggrupper og fagansvarlige i JUS399 Masteroppgåve» (sak 7/24-5). SU besluttet at delen om rollebeskrivelse for fagansvarlige skulle legges frem som særskilt vedtakssak på møtet i april:

Sak 14/24	Ny godskrivingsmodell for fagansvarlige tilknytt JUS399 Masteroppgave
Vedtak	Studieutvalget utsetter behandlingen av saken til neste møte. Studieutvalget ønsker samtidig å få fremlagt rollebeskrivelsen for fagansvarlige i JUS399 Masteroppgåve fra orienteringssak 7/24-5 som en vedtakssak.

I det følgende (vedlegg) legges frem den delen av saksnotatet som inneholder en beskrivelse av samt forslag til rollebeskrivelse. Saksnotatet og forslaget er utarbeidet av emneansvarlig Maria Vea Lund, men saken legges frem som vedtakssak på SU sitt initiativ.

Forslag til vedtak:

Rollebeskrivelsen for fagansvarlige på JUS399 Masteroppgave vedtas.

08.04.2024

ANNNI

[Tilbake til sakslisten.](#)

Vedlegg 1:

Utdrag fra sak 7/24-5 «Faggrupper og fagansvarlege i JUS399 Masteroppgåve»

Nærmare om faggruppene og den fagansvarlege si rolle

Tal og innretning på faggruppene

Den uttalte ambisjonen om at det skal jobbast vidare mot heilårslinjer på 5. studieår, inviterer til å sjå nærmare på faggruppene sin posisjon i landskapet, om dei i det heile skal vidareførast i noko som liknar dagens ordning og så fall både tal og innretning på faggruppene. Desse vurderingane ligg eit stykke fram i tid og på eit nivå over JUS399. Dagens struktur vil uansett vare ved ei stund framover.

Eg nyttar elles høvet til å orientere om at «Rettsstat» og «Folkerett og menneskerettar», etter alt å dømmе blir slått saman til «Statsrett, folkerett og menneskerettar» med verknad f.o.m. H2025. Dette skjer etter ønske frå dei fagansvarlege, og Eirik Holmøyvik vil ha fagansvaret for den nye gruppa. I tillegg endrar faggruppa «Nasjonal og internasjonal naturressurs-, miljø- og energirett» namn til «Klima-, energi- og miljørett», mens «Alminnelig og spesiell kontraktsrett» endrar namn til «Avtalerett og obligasjonsrett». Også desse endringane er etter ønske frå dei fagansvarlege.

Samandrag av samtalar med 14 fagansvarlege

Hovudintrykket er at dei fagansvarlege har nokolunde samsvarande oppfatningar av kva for arbeidsoppgåver følgjer med rolla kvart semester. Desse kan oppsummerast slik:

- Fagmøte
- Bidra til å skaffe rettleiarar
- Bidra til å skaffe/føreslå sensorar
- Vedlikehalde emnebanken
- Oppfølging av interesserte studentar

Det er samtidig ein viss variasjon i forståinga av kva som meir konkret blir forventa, og korleis den einskilde utfører oppgåvene. Til dømes varierer det kor langt den fagansvarlege strekker seg for å skaffe rettleiar til alle påmeldte oppgåver. Det er også uttrykt ulike oppfatningar av kva som er den fagansvarlege si rolle i arbeidet med å skaffe sensorar. Vidare kan fagmøta arte seg ganske ulikt. Alle eg har snakka med legg opp til spørsmål frå studentane, men graden av «førelesing» og innhaldet i det som blir presentert, varierer. Noko av denne ulikskapen heng naturleg saman med karakteren til det aktuelle fagområdet, under dette om ein opererer godt innanfor nedslagsfeltet til dei obligatoriske emna, eller om det er behov for å gi ein meir generell presentasjon av fagområdet. Likeins vil talet på studentar påverke opplegget. Er det svært få som møter, kan fagmøtet arte seg om lag som eit kollokvium. Somme har elles lagt vekt på at emnebanken skal vere rikhaldig og oppdatert, mens andre har tatt ei medviten avgjerd om ikkje å yte ein slik service.

Studentoppmøtet på fagmøta er opplyst å vere svært varierande, frå 2-3 personar til 30-40. Mens somme opplever at det stort sett er færre på møtet enn på lista over påmeldte i gruppa, har andre motsett erfaring. Talet på påmeldte studentar i den einskilde gruppa varierer også. Små grupper har gjerne rundt 5 studentar (tidvis færre), mens den største kan ha rundt 30. I den grad vi kan operere med eit «normaltal» på påmeldte, synest dette å vere ca. 10. Fleire fagansvarlege har gitt uttrykk for at fag seint på studiet, og då særleg strafferett og straffeprosess, tiltrekkjer seg uforholdsmessig mange studentar. Det er framheva som uheldig at fag som er plassert tidleg på studiet, ser ut til å bli litt gløymt når studentane skal velje tema for masteroppgåva.

Også den opplevde arbeidsbelastninga ved rolla som fagansvarleg, synest å variere. Fleire har uttalt at dei meiner oppgåvene er «meir enn overkommelege». Andre fortel at dei mottar svært mange førespurnader om individuell rådgiving knytt til val av tema og problemstilling, også frå studentar som ber om innspel utan sjølv å legge fram idear. Dette blir skildra som forstyrrende og tidkrevjande å følgje opp. På denne bakgrunnen har fleire av dei fagansvarlege fått spørsmål om det kan vere føremålstenleg å innføre fast «treffetid», fast «svarveke» eller andre grep som kan bidra til å styre straumen av studentførespurnader. Somme har meint at dette moglegvis kan fungere, mens andre har stilt seg avvisande til tanken. Dei fagansvarlege er samstemte om at det er den individuelle rådgivinga som samla sett tar mest tid.

Dei fagansvarlege er spurt om korleis dei vil stille seg til det å avvikle emnebanken, gjennomføre fagmøta tidlegare i semesteret og gi fagmøta betre marknadsføring. Desse forslaga bygger på at mange studentar kjem for seint i gong med å førebu skrivesemesteret, og at førearbeidet ofte framstår halvhjarta. Per i dag inneheld den samla emnebanken ei rekkje problemstillingar som er tilstrekkeleg avgrensa og presist formulerte til at dei kan «plukkast frå menyen». I så måte fungerer emnebanken som ei lettvinnt løysing og (dermed) ei kvilepute. Det å tilby ein meny med ferdig formulerte problemstillingar, er også i dårleg samsvar med læringsmåla for JUS399, som fastslår at studenten sjølv skal vere i stand til å *identifisere* og *utforme* ei rettsleg problemstilling. Til dette kjem at fagmøta, særleg om hausten, kjem ganske tett på påmeldingsfristen. Hausten 2023 var det berre to veker mellom siste fagmøte og påmelding. Dette gir lite tid til refleksjon, kartlegging av rettskjeldebiletet og arbeid med problemformulering før prosjektskissa (med eit bindande val av faggruppe) skal inn.¹

Mange av dei fagansvarlege såg det som ønskjeleg at fakultetet (eller den emneansvarlege) jobba meir aktivt med å promotere fagmøta, og ingen var prinsipielt negative til å framskynde tidspunktet for gjennomføring. Det blei samtidig uttrykt bekymring for at ein lengre tidsperiode mellom fagmøte og påmeldingsfrist, ville medføre eit enda større trykk frå studentar som ønska individuell rådgiving.

Når det gjeld emnebanken, var nesten alle udelt positive til å luke ut innslaga av «ferdige» problemstillingar veileigna for ei masteroppgåve. Ein reservasjon blei likevel gjort for tilfelle der ein ønskjer å rekruttere masterstudentar til bestemte (eksternfinansierte) prosjekt. Eit stort fleirtal var også samde i at dagens emnebank bør erstattast av ein *presentasjon* av fagfeltet, eit utval interessante eller særleg aktuelle *problemområde*, og gjerne nokre *døme* på tema og problemstillingar som er skrive om i tidlegare masteroppgåver. Men det blei også gitt uttrykk for sterk motvilje mot ei slik omlegging, med tilvising til at dette vil føre med seg ei uoverkommeleg mengd studentførespurnader og ei enda sterkare opphoping av studentar som skriv om det same temaet. Til den siste bekymringa, blei det peika på at emnebanken viser breidda i fagområdet og bidrar såleis til å fordele studentane utover.

Behov for skriftleg rolleskildring

Eit par av dei fagansvarlege gav uttrykk for at dei var usikre på kva som blei forventa av dei. I tillegg viste samtalanane med 14 fagansvarlege at det er til dels *ulike* oppfatningar av kva som meir konkret er forventa. Dermed ser eg det som føremålstenleg med ei skriftleg rolleskildring, ikkje minst med tanke på framtidige, nye fagansvarlege.

¹ Etablering av «forkurset» *Problemanalyse og forskningsmetoder* kan også få tyding for spørsmålet om når fagmøta bør gjennomførast. Dette avheng mellom anna av timeplanen og innhaldet i det nye emnet. Problemstillinga vil såleis måtte følgjast opp når fleire brikker er på plass, i dialog med dei emneansvarlege.

Dei neste to sidene tar såleis sikte på å klargjere oppgåvene som følgjer med rolla som fagansvarleg tilknytt JUS399. Framstillinga bygger på informasjon frå 14 fagansvarlege, dei administrativt ansvarlege for emnet, studiedekananen, fakultetet sine nettsider og tidlegare saker i SU. Kwart punkt er supplert med utfyllande opplysningar og *ønske* frå underskrivne.

Rolla som fagansvarleg i emnet JUS399 Masteroppgåve

- **Fagmøte** – Den fagansvarlege skal halde fagmøte (45 min) to gonger i året. Fagmøtet finn stad i første del av kvart semester og er primært retta mot studentar som skal skrive masteroppgåve påfølgjande semester.
 - Det er ønskeleg at alle fagmøta blir gjennomført i løpet av éi veke («fagveka») relativt tidleg i semesteret (primo september og primo mars). Den administrativt ansvarlege for JUS399 tar initiativet til å setje tidspunkt for kvart møte i god tid før kvar fagveke.
 - Fagmøtet skal ikkje handle om det å velje problemstilling eller å skrive masteroppgåve *heilt generelt*, men vere ein arena for inspirasjon og rekruttering til fagområdet. Det nærmare innhaldet vil naturleg variere frå gruppe til gruppe, men *moglege* innslag (så langt dei passar) kan vere:
 - Særleg interessante eller aktuelle tema/problemområde (ikkje ferdig formulerte problemstillingar).
 - *Døme* på veileigna vs. ueigna problemstillingar (typisk «tilstrekkeleg avgrensa og presis» vs. «for omfattande og upresis»).
 - Metodiske særtrekk og utfordringar (t.d. knytt til rettskjeldebiletet).
 - Særtrekk knytt til korleis kunstig intelligens kan/ikkje kan brukast.
 - Særeigne etiske spørsmål som kan reise seg.
 - Moglegheiter for skrivestipend og/eller skriveplass innan fagfeltet.
 - Forskargruppeaktivitet som involverer masterstudentar i den aktuelle faggruppa.
 - Karrieremoglegheiter med masteroppgåve innan den aktuelle fagområdet.
 - Spørsmål frå studentane.
- **Vedlikehald av faggruppe-presentasjonen på Mitt UiB** – Det ligg ein presentasjon av kvart fagområde (faggruppene) i «emnet» *Det juridiske fakultet* på Mitt UiB, under modulen *Masteroppgave* og sida *Faggrupper* (tidl. *Emnebank for masteroppgaver*). Den fagansvarlege har ansvaret for å skrive og, i den grad det er naturleg, vedlikehalde denne presentasjonen.
 - Faggruppe-presentasjonen erstattar den tidlegare emnebanken. Presentasjonen bør få fram breidda i faggruppa og peike ut særleg interessante eller aktuelle tema/problemområde, men bør helst ikkje innehalde ferdig formulerte problemstillingar som er «klar for bruk» i ei masteroppgåve. Ein meir oversynsprega presentasjon vil også innebere at vedlikehaldsbehovet blir redusert. Det er likevel opp til den fagansvarlege å vurdere kva som skal formidlast her, og det kan variere frå gruppe til gruppe kva som er føremålstenleg å inkludere.
- **Individuell rettleiing av studentar** – Det er forventa at den fagansvarlege i *ei viss* utstrekning følgjer opp studentar som er interesserte i å skrive innan fagområdet, typisk ved å gi innspel

til avgrensning eller tilskjering av eit tema som studenten allereie har tenkt ein del på. Det er *ikkje* forventa at den fagansvarlege skal tilby individuell rettleiing til studentar som ikkje allereie er godt i gong med eigen tankeprosess. Det er heller ikkje forventa at den fagansvarlege skal gjengi informasjon som blei formidla på fagmøtet, til studentar som ikkje deltok.

- Den fagansvarlege avgjer sjølv korleis han eller ho vil organisere slik individuell rettleiing. Det er til dømes mogleg å formidle til studentane at e-postar med spørsmål om val av tema/problemstilling, blir svara på i løpet av bestemte dagar eller veker i året. Likeins er det mogleg å be om at studenten ringer, om ein føretrekk munnleg dialog. I utgangspunktet kan studentar ikkje krevje tilrettelegging for fjernstudium. Det er såleis også mogleg å formidle ei «treffetid» på fakultetet til tidspunkt som er fastsett av den fagansvarlege. Ein må samtidig ta omsyn til at studentar som er på utveksling før skrivesemesteret, vil ha ei rimeleg forventning om å kunne nå den fagansvarlege utan å vere fysisk til stades i Bergen. Dersom ein rettleiar ønskjer å operere med faste dagar eller veker der ein samlar oppfølginga av interesserte studentar, bør desse tilpassast fristen for påmelding med prosjektskisse (15. mai og 15. oktober) og fristen for innlevering av prosjektnotat (torsdag i veke 3 og torsdag i veke 34).
- **Tildeling av rettleiar** – Etter at påmeldingsfristen har gått ut, mottar den fagansvarlege e-post frå den administrativt ansvarlege, med ei liste over påmeldte studentar og problemstillingar i si faggruppe. Den fagansvarlege skal bidra i arbeidet med til å skaffe rettleiar til alle studentane, og skal i den samanhangen gi førstevallet til stipendiatar ved fakultetet. Dersom studenten har gjort førehandsavtale med ein bestemt rettleiar, skal den fagansvarlege vurdere om vedkomande kan oppnemnast som rettleiar for den aktuelle oppgåva. Dersom den fagansvarlege ikkje lykkast med å skaffe rettleiar til alle oppgåvene, kan dei resterande overlatast til administrasjonen. Den fagansvarlege inngår avtale om rettleiing direkte med interne rettleiarar, og er oppfordra til å *føreslå* eksterne rettleiarar etter behov. Liste over korleis oppgåvene er fordelt mellom interne rettleiarane, og eventuelle forslag til eksterne rettleiarar, skal returnerast til den administrativt ansvarlege innan ein fastsett frist.
- **Sensur** – Det er forventa at den fagansvarlege i ei viss utstrekning bidrar i arbeidet med å skaffe sensorar til masteroppgåver som krev ein særskilt kompetanse hos sensor. Den fagansvarlege blir derfor beden om å melde ifrå til den administrativt ansvarlege dersom det er slike oppgåver i faggruppa. I ein slik situasjon er den fagansvarlege også oppfordra til å *føreslå* personar som kan få tilbod om sensuroppdraget. Tilbakemelding om ovanståande skal sendast til den administrativt ansvarlege innan ein fastsett frist.
- **Samhandling med JUS399** – Det er forventa at den fagansvarlege har kjennskap til forhold ved masteroppgåveemnet som er relevant for rolla som fagansvarleg.
 - Dette inkluderer læringsmål og hovudtrekka i undervisningsopplegget, planar for gjennomføring av «fagveka», og ønske frå den emneansvarlege knytt til faggruppepresentasjonen på Mitt UiB og innhaldet i fagmøta.
- **Dialog med forskargruppe(r)** – Det er ikkje forventa at den fagansvarlege skal ta ansvar for å inkludere masterstudentar i aktivitetar som er i regi av forskargruppe(r).
 - Det er ønskeleg at den fagansvarlege har ein dialog med relevant(e) forskargruppeleiar(ar) dersom forskargruppa ønskjer å inkludere masterstudentar, typisk ved å invitere masterstudentar i gruppa til eitt eller fleire passende forskargruppearrangement i løpet av året. Det er også ønskeleg at fagansvarlege som er tilsett i 100% stilling ved fakultetet, i rimeleg utstrekning deltar i forskargruppeaktivitet.

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 25/24
Møtedato: 04.03.2024
Journalnummer: 2024/236

Ny godskrivingsmodell for fagansvarlege tilknytt JUS399 Masteroppgåve

Saksgang og bakgrunn:

Stodieutvalget v/studiedekanan har mottatt forslag fra den nye emneansvarlige på JUS399, Maria Vea Lund, om endret godskrivning for de fagansvarlige som er knyttet til JUS399. Forslaget er utarbeidet i dialog med de fagansvarlige og studiedekanan.

Saken ble første gang lagt frem på SU-møte den 04.03.2024. Behandling av saken ble utsatt til møtet den 17.04.2024 med følgende begrunnelse:

Sak 14/24	Ny godskrivingsmodell for fagansvarlege tilknytt JUS399 Masteroppgave
Vedtak	Stodieutvalget utsetter behandlingen av saken til neste møte. Stodieutvalget ønsker samtidig å få fremlagt rollebeskrivelsen for fagansvarlige i JUS399 Masteroppgåve fra orienteringssak 7/24-5 som en vedtakssak.

Vedtakssak om rollebeskrivelse behandles også på møtet den 17.04.2024 (sak 24/24).

Saksnotat fra emneansvarlig:

Eg viser til notatet *Faggrupper - Kartlegging og justering* av 06.02.2024, sendt til SU som orienteringssak. I dokumentet er det gjort greie for kvifor någjeldande modell for godskrivning av fagansvar bør endrast og konsekvensane for dei fagansvarlege. Også dei økonomiske konsekvensane for fakultetet er etter beste evne forsøkt klargjort, og eg legg til grunn at utrekninga i notatet blir kvalitetssikra av SU.

På denne bakgrunnen føreslår eg følgjande forslag til vedtak:

Den fagansvarleg får godskrive 6 timar som fast sats + 1,5 time per student i faggruppa, per semester.

07.02.2024

Maria Vea Lund
emneansvarleg JUS399

[Tilbake til saklisten.](#)

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 26/24
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Endring av emnebeskrivelse JUS396 Masteroppgave 60 sp

Emneansvarlig Maria Veia Lund har sendt inn revidert emnebeskrivelse for JUS396 Masteroppgave (60 sp) i tråd med den nylig gjennomførte revisjonen av JUS399 Masteroppgave (SU-sak 16/24).

forslag til vedtak:

Emnebeskrivelsen endres i tråd med forslaget fra emneansvarlig.

08.04.2024
ANNNI

[Tilbake til saklisten.](#)

Emneskildring

<https://www4.uib.no/emner/JUS396>

Mål og innhald

Masteroppgåva skal vere eit sjølvstendig arbeid, skriven under rettleiing, der studenten sjølv har ansvaret for framdrift og resultat. JUS396 strekkjer seg over to semester.

Opptak skjer etter søknad. Saman med søknaden skal studenten levere ei prosjektskildring, der fagområde og problemstilling framgår. Etter at studenten er tatt opp på emnet, kan problemstillinga avgrensast og tilpassast, dersom endringane blir gjort i samråd med oppnemnt rettleiar og ikkje føreset byte av rettleiar. Sjå nærmare om søknadsfrist og grunnlaget for opptak under «Krav til forkunnskapar».

1. I god tid før søknadsfristen går ut, arrangerer fakultetet eit orienteringsmøte om masteroppgåveemna. Orienteringsmøtet blir etterfølgt av ei rekkje fagmøte, der dei fagansvarlege informerer om sine respektive fagområde og der studentane kan ta opp moglege problemstillingar som dei vurderer å skrive om.

Særleg om gruppearbeid

Masteroppgåva kan skrivast som gruppearbeid av to studentar. Søknad om gruppearbeid må leverast samtidig med søknad om opptak, av begge studentane. Begge må oppgi namnet på den ein ønskjer å skrive saman med og levere likelydande prosjektskisser. Prosjektskissa må vise at prosjektet er velegna for gruppearbeid. Av skissa må det også gå fram korleis studentane har tenkt å løyse utfordringar som oppstår dersom samarbeidet ikkje varer fram til levering.

Søknaden blir behandla av den emneansvarlege. Dersom det er grunnlag for opptak på emnet, og prosjektet blir vurdert som realistisk og velegna for gruppearbeid, vil fakultetet prøve å finne rettleiar. Dersom fakultetet finn rettleiar, blir søknaden om gruppearbeid innvilga. Dersom prosjektet ikkje blir vurdert som realistisk og velegna, eller fakultetet ikkje lykkast med å finne rettleiar, blir det gitt ein ny, kort frist for å levere ny prosjektskisse – enten saman eller individuelt.

Sjå nærmare om sensur av gruppearbeid under «Vurderingsformer».

Læringsutbyte

Kunnskapar

Studenten skal tileigne seg

- avansert materiell kunnskap innanfor det fagområdet masteroppgåva omhandlar
- avansert kunnskap om metode og særskilte metodiske utfordringar på fagområdet
- avansert kunnskap om grunnleggande vitskapsideal, under dette krav til kjeldetilvisingar og respekt for andre sine arbeid
- kunnskap om etiske spørsmål innan fagområdet.

Ferdigheiter

Studenten skal vere i stand til å

- identifisere problemstillingar som er eigna for analyse i ei rettsvitskapeleg masteroppgåve
- formulere problemstillingar, argumentasjon og konklusjonar på ein presis måte

- analysere problemstillingar på ein sjølvstendig måte og i samsvar med faglege ideal
- orientere seg i tilfanget av kjelder, finne relevante kjelder og skilje kjelder med akademisk tyngde frå andre
- skilje mellom rettsdogmatiske analysar og andre analyser i rettsvitenskapelig arbeid (historiske, teoretiske mfl.)
- vurdere gjeldande rett og drøfte behov for endringar
- skrive ei sjølvstendig framstilling med ein ryddig struktur
- gi ein munnleg presentasjon av hovudproblemstillingar og funn i oppgåva, og delta i ein fagleg samtale om desse og om tilgrensande problemstillingar innan fagområde som har tilknytning til oppgåva.

Generell kompetanse

- Studenten skal etter gjennomført masteroppgåve
- kunne planlegge og gjennomføre eit større juridisk arbeid innan ein gitt frist
- kunne formidle omfattande sjølvstendige arbeid på en ryddig og presis måte
- kunne ta imot tilbakemeldingar på eige arbeid og nyttiggjere seg slike tilbakemeldingar
- kunne bruke kunnskapar og ferdigheiter på nye rettsområde og bidra til løysing av nye problem.

Fulltid/deltid

Fulltid

Studiepoeng, omfang

60 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

MA-nivå

Undervisningssemester

Vår og haust

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet

Krav til forkunnskapar

Fjerde studieår må vere fullført før ein byrjar på masteroppgåva. Sjå [Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet](#) § 2-3 nr. 2 om tilpassa utdanningsplan.

Søknad om opptak på emnet blir avgjort på grunnlag av ei samla vurdering av prosjektskildringa og faglege prestasjonar. Opptak føreset gode eksamensresultat og at fakultetet finn ein rettleiar med førstekompetanse.

Krav til søknaden, fristar m.m.:

Søknad vedlagt prosjektskildring, karakterutskrift og eventuell søknad om gruppearbeid skal sendast til masteroppgave.jurfa@uib.no.

Krava til prosjektskildringa er dei same som krava til prosjektskildring ved søknad om opptak på [JUS397 Masteroppgåve \(70 sp\) forskarline](#). Sjå nærmare om desse krava på [nettsida til forskarlinja](#).

Studentar som er påmeldt JUS399 og har starta skrivearbeidet, kan søkje om overgang til JUS396 med levering av masteroppgåve påfølgjande semester. Slik søknad blir vurdert etter dei ovanfor nemnte kriteria, og føreset i tillegg tilråding om overgang frå rettleiar.

Studentar som søkjer opptak til JUS396 kan søkje om å få tildelt eit av fakultetet sine stipend tilknytt stor masteroppgåve, som normalt blir lyst ut éin gong i året. Studenten må då levere søknad om opptak og stipend samla, innan søknadsfristen som gjeld for stipend.

For studentar som ikkje skal søkje om stipend, gjeld følgjande fristar for å sende søknad om opptak med vedlegg:

- 15. mai – for skrivestart haust, med levering av masteroppgåva vår
- 15. oktober – for skrivestart vår, med levering av masteroppgåva haust.

Etter opptak på emnet, vil fakultetet opprette vurderingsmelding; studenten kan ikkje sjølv vurderingsmelde seg. Studenten må semesterregistrere seg som normalt (frist 1. september for haustsemesteret og 1. februar for vårsemesteret).

Tilrådde forkunnskapar

Ingen

Studiepoengsreduksjon

Ingen overlapp med emne ved Det juridiske fakultet.

Krav til studierett

[MAJUR](#) eller [MAJUR-2](#).

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisninga blir gitt på norsk.

Studentar som er tatt opp på JUS396 følgjer undervisningsopplegget for JUS399. Dette blir gjennomført kvart semester, og studentar på JUS396 kan sjølv avgjere om dei vil følgje undervisninga på våren, på hausten eller ein kombinasjon tilpassa progresjonen i arbeidet. Undervisningsopplegget inneheld førelesingar i kombinasjon med oppgåveløysing og diskusjon, og omhandlar mellom anna rettskjeldesøk, forskingsetiske retningslinjer og tekstkvalitet. Fakultetet fasiliterer også etablering av studentstyrte kollokviegrupper, som får innspel til opplegg for eit avgrensa tal kollokvium.

Studentane har rett til 30 timar individuell rettleiing under arbeidet med masteroppgåva. Studentar som skriv masteroppgåve som gruppearbeid får til saman 60 timar rettleiing. Timetalet omfattar tida som rettleiaren bruker til lesing og godkjenning av prosjektnotat, lesing av utkast, utarbeiding av kommentarar, telefonkontakt, korrespondanse og samtale med studenten/studentane. Sensur av masteroppgåva føreset at oppgåva er skriven under rettleiing. I så måte har studenten også *plikt* til å ta imot rettleiing. Det er studentens eige ansvar å oppsøke og nyttiggjere seg rettleiing, og studenten kan ikkje krevje at rettleiaren legg til rette for fjernstudium i skriveperioden.

Studenten får tildelt rettleiar av fakultetet. Rettleiaren må minst ha førstestillingskompetanse og skal som hovudregel vere tilsett ved Dei juridiske fakultet, UiB. Dersom særlege omsyn gjer seg gjeldande, kan ekstern rettleiar oppnemnast. Eksterne rettleiarar må godkjennast av fakultetet. Sjå [fakultetets nettside om vilkår og retningslinjer for slik godkjenning](#).

Sjå også under «Obligatorisk undervisningsaktivitet» like nedanfor.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Skriving under rettleiing

Sensur av masteroppgåva føreset at oppgåva er skriven under rettleiing. Det å ta imot rettleiing er såleis eit obligatorisk arbeidskrav. Arbeidskravet er ikkje oppfylt dersom studenten ikkje har tatt kontakt med rettleiaren eller vore utilgjengeleg for rettleiaren, har latt vere å oversende tekst til rettleiaren eller på anna grunnlag må reknast for ikkje å ha tatt imot rettleiing. At studenten har vald ikkje å følgje rettleiaren sine faglege råd, inneber ikkje at rettleiing ikkje er tatt imot.

Rettleiinga skal avgrensast til to semester, med mindre noko anna er særskilt avtalt, eller det er særlege grunnar til at arbeidet med masteroppgåva har tatt lengre tid.

Sjå også [Instruks for veiledning og sensur på JUS399 og JUS396 masteroppgave](#) og [Masteroppgave ved det juridiske fakultet](#).

Presentasjon i forskargruppe

Studentane skal presentere prosjektet sitt for ei forskargruppa når studenten er om lag midtvegs i arbeidet. Den emneansvarlege avgjer kva for ei forskargruppe prosjektet skal presenterast for. Før presentasjonen skal studenten sende eit utdrag av masteroppgåva på opp til 20 sider til heile forskargruppa.

Vurderingsformer

Masteroppgåva blir sensurert av to sensorar og gitt ein foreløpig karakter. Studenten blir informert om foreløpig karakter.

Etter at sensorane har vurdert masteroppgåva, skal det gjennomførast munnleg prøve. Den munnlege prøven skal som hovudregel vare i 30-45 minuttar, og begge sensorane skal delta. Prøven blir gjennomført digitalt.

Eksamineringa av studenten skal ta utgangspunkt i læringsutbyteskildringa for emnet. Studenten kan bli spurt om problemstillingar som oppgåva omhandlar, og om tilgrensande problemstillingar innanfor det same eller tilknytte fagområde. Munnleg prøve kan også brukast for å kontrollere at oppgåva er eit sjølvstendig arbeid frå studenten og i samsvar med grunnleggjande vitenskapsideal, under dette gjennom spørsmål knytt til studentens rettskjeldesøk og metodiske tilnærming.

Den munnlege prøven kan føre til ei justering av den foreløpige karakteren til kandidatens gunst eller ugunst, men ikkje med meir enn eitt steg på karakterskalaen.

Studentar som har fått godkjent masteroppgåve (karakteren A-E), kan ikkje levere denne eller ei anna oppgåve til ny vurdering. Studentar som har fått vurdert ei innlevert masteroppgåve til F, kan berre levere masteroppgåve til ny vurdering dersom oppgåva tar opp ei anna problemstilling eller er ein vesentleg omarbeidd versjon av den tidlegare innleverte oppgåva. Fakultetet gir inntil 15 timer ekstra rettleiing etter søknad. Den emneansvarlege avgjer om det skal oppnemnast ny rettleiar.

Sjå også [Krav til skriftlige arbeider på masterprogrammet i rettsvitenskap ved UiB, Retningslinjer og instruks for justerende muntlig prøve i JUS396 Masteroppgave \(60 sp\)](#) og [Instruks for veiledning og sensur på JUS399 og JUS396 masteroppgave](#).

Om klage og eventuell gjennomføring av ny munnleg prøve, sjå [Masteroppgave ved det juridiske fakultet](#).

Særleg om gruppearbeid

Masteroppgåver levert som gruppearbeid blir sensurert under eitt til éin felles karakter.

Den munnlege prøven som hovudregel vare i ca. 60 minuttar, og sensorane skal sørge for at begge studentane blir eksaminert.

Karakter etter munnleg prøve skal bygge på ei samla vurdering av studentane sine munnlege prestasjonar (solidarsensur).

Sensurklage kan leverast individuelt. Eventuell endring av karakter gjeld berre for den som har klaga. Dersom berre éin av studentane har klaga, kan den andre studenten tre inn i klaga innan éi veke etter at første student leverte klage, sjølv om oppsett klagefrist er gått ut.

Språk og ordgrense

Masteroppgåva kan skrivast på norsk eller engelsk.

Rettleiande ordgrense er 30 000 ord. Oppgåver over 37 500 ord blir ikkje sensurert. For oppgåver levert som gruppearbeid er rettleiande ordgrense 52 000 ord, og oppgåver over 65 000 ord blir ikkje sensurert.

Fot- og sluttnotar skal reknast med i ordgrensa. Framside, innhaldsoversyn, register og litteraturliste skal ikkje reknast med i ordgrensa. Masteroppgåva skal ikkje ha føreord og skal i utgangspunktet ikkje leverast med vedlegg. Vedlegg kan leverast dersom dette er nødvendig for å skildre bruk av kunstig intelligens eller dersom oppgåva bygger på kjelder som ikkje er allment tilgjengeleg. Slike vedlegg skal haldast utanfor ordgrensa. Oppgåver som blir avvist som følgje av at ordgrensa er overskriden, må omarbeidast og leverast eit seinare semester. Det blir ikkje gitt ekstra rettleiingstimar ved slik omarbeiding.

Innlevering av masteroppgåve

Masteroppgåva skal leverast elektronisk i Inspera. Innlevert oppgåve skal vere anonymisert, paginert og framsida skal opplyse om tittel på oppgåva, kandidatnummer og ordtal, inkludert fot- og sluttnotar.

For innlevering av oppgåva gjeld følgjande fristar:

Innlevering haust:

- 10. november: studentane stadfestar innlevering av masteroppgåve
- 10. desember: levering av oppgåve i Inspera

Innlevering vår:

- 10. april: studentane stadfestar innlevering av masteroppgåve
- 10. mai: levering av oppgåve i Inspera

Sjå også [Masteroppgave ved det juridiske fakultet](#).

Karakterskala

Ved sensur av masteroppgåve blir det brukt karakterskalaen A til E for greidd og F for ikkje greidd.

Vurderingssemester

Vår og haust.

Emneevaluering

I samsvar med retningslinjer for evaluering av emne ved Det juridiske fakultet.

Hjelpemiddel til eksamen

Ikkje relevant for dette emnet.

Programansvarleg

Studieutvalet ved Det juridiske fakultet

Emneansvarleg

Førsteamanuensis Maria Vea Lund

Administrativt ansvarleg

Det juridiske fakultet, studieadministrasjonen

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 27/24
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Endring av emneansvarlig for emnet JUR 601 – Innføring i juss for næringslivet

Ingrid Barlund har vært emneansvarlig for EVU-emnet JUR 601 – Innføring i juss for næringslivet siden 2021. I 2021 sammen med Jan-Ove Færstad, og fra 2022 sammen med Guri Lindblad. Vi foreslår nå at Kristian Strømsnes overtar som emneansvarlig for JUR 601 sammen med Guri Lindblad, med virkning fra og med høstsemesteret 2024.

Ingrid Barlund har siden 2023 fått ansvar for å lede en arbeidspakke knyttet til CENTENOL (Centre on the Europeanisation of Norwegian Law), og er faglig ansvarlig for Master of Laws in EU and EEA Law sammen med Professor Christian Franklin. Hun ønsker derfor å fratse emneansvaret for JUR 601– Innføring i juss for næringslivet. Kristian Strømsnes har akseptert å overta emneansvaret sammen med Guri Lindblad.

JUR 601 – Innføring i juss for næringslivet er et etter- og videreutdanningsemne (EVU-emne) som fakultetet tilbyr gjennom en samarbeidsavtale med utdanningsselskapet Addisco. Fakultetet og Addisco de siste årene hatt samtaler om å utvide dette samarbeidet. Kristian Strømsnes ble involvert i kurset i første omgang med tanke på å bidra til eventuelt å utvikle nye kurs. Fra høsten 2023 har han også bidratt med undervisning innenfor avtalerett på JUR 601.

Kristian Strømsnes er for tiden ansatt som postdoktor ved fakultetet, og var vikar i undervisningen i avtalerett på JUR 601 i 2023. Han underviser i anskaffelsesrett på EXECUTIVE660 master i kommunal ledelse og er fagansvarlig for JUS2315 & JUS2515 EU & EEA Public procurement law. Han har lang erfaring med å kommentere studentbesvarelser og eksamener for ikke-jurister ved blant annet NHH og UiS, samt alminnelig undervisning (public procurement, kontraktsrett I og II, ex.fac, arve- og familierett, rettsstaten, EEA moot court) for jusstudenter på fakultetet. Vi mener at Lindblad og Strømsnes i fellesskap vil kunne videreføre dette emnet på en utmerket måte.

Ingrid Barlund og Guri Lindblad
Emneansvarlige for JUR 601 – Innføring i juss for næringslivet

forslag til vedtak:

Kristian Strømsnes overtar som emneansvarlig for JUR 601 Innføring i juss for næringslivet sammen med Guri Lindblad, med virkning fra og med høstsemesteret 2024.

08.04.2024
ANNNI

[Tilbake til sakslisten.](#)

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 28/24
Møtedato: 04.03.2024
Journalnummer: 2024/236

Anmodning om forlenget prøveperiode for spesialemnet i «Domsanalyse og domsskriving»

Bakgrunn og saksgang

Saken ble lagt frem på SU-møte den 04.03.2024, men utsatt til møtet i april da det var behov for ytterligere avklaring av ressursituasjonen:

Sak 9/24	Anmodning om forlenget prøveperiode for spesialemnet JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving.
Vedtak	Studieutvalget utsetter behandlingen av saken til neste møte , for å innhente informasjon om ressursituasjonen.

Emneansvarlig Ragna Aarli opplyser om undervisningstimer og administrativ ressursbruk:

Vi tilbyr 24 timer forelesning i emnet. Så lenge emnet har vært delt mellom Oslo og Bergen har hvert fakultet stått for halvparten (60 t) av undervisningsressursene. I tillegg går det 10 timer til kursansvar. Hvert fakultet tar ansvar for kostnader til sensur av egne kandidater. Sensurkostnadene til hjemmeeksamen + muntlig eksamen for bergensstudentene var 6,8 undervisningstimer til intern sensor + tilsvarende timebruk til ekstern sensor (?). Det var totalt 10 studenter som gjennomførte eksamen i 2023, hvorav 7 var fra Oslo, 3 fra Bergen.

Fra høsten 2024 vil Tromsø komme inn som samarbeidspartner. Det vil da være naturlig å dele undervisningsbelastningen på 3, med 40 timer på hver, slik at undervisningskostnadene for å ha Bergen «med» på dette, blir **40 + 10 = 50 t**.

Det er UiO sin Canvas-løsning som benyttes som felles informasjonssted. Dette kan samordnes mer effektivt.

I saksopplysningen bør også følgende komme frem:

- Emnet har en praksisnærhet som er uten ekstra kostnader for oss: 5 dommere bidrar uten vederlag med utvelgelse av egne dommer til analyseoppgaver og gir kommentarer til studentenes presentasjoner
- Tingretten tilrettelegger for streaming av rettssaken studentene skal skrive dom fra slik at emnet kan gjennomføres nasjonalt

- Det vil være uheldig for det nasjonale samarbeidet om Bergen trekker seg ut før Tromsø er oppe og går som samarbeidspartner

Studieseksjonen supplerer:

Timeplanlegging

Det kan være vanskelig å kollisjonssikre at tidspunktene UiO legger opp til ikke kolliderer med norske spesialemner hos oss, og det kan gå noe tid til å hindre dette.

Ansvarer ligger også på oss til å ta initiativ til å ta opp tråden ang timeplanlegging.

Før oppstart av undervisning:

Som Ragna påpeker, kan det samordnes mer effektivt rundt bruken av UiOs canvas-løsning. UiB-studentene og administrativt ansvarlig hos oss trenger tilgang til UiOs-canvasløsning og må derfor først opprettes som «UiO-brukere». Administrativt ansvarlig hos oss må derfor sende en oversikt/liste til UiO etter semesterregistrering med div info om UiB-studentene som er oppmeldt samt administrativt ansvarlig.

Gjennom semesteret:

Vår administrasjon er ikke like påkoblet som vi skulle ønske. Vi må etterspørre mye informasjon, og bruker en god del tid på dette. Ellers blir det ikke brukt mye ressurser utover semesteret da det meste styres fra Oslo, og det er selvgående. Dersom en forelesning skulle bli avlyst trengs det for eksempel ikke å brukes tid på å booke nytt rom osv.

Gjennomføring av eksamen:

Det kan være vanskelig å vite hvem vi skal spørre for diverse avklaringer rundt eksamen eller evt andre ting da det har vært uklart hvem som er administrativt ansvarlig på UiO. Dette innebærer en del ressursbruk her, og kan føre til uforutsigbarhet for studentene i et allerede uforutsigbart emne med tanke på at eksamensdatoer ikke er klare på forhånd. Vi har ikke opplevd å få veldig mange henvendelser fra studenter angående dette, men noen.

Vurderingsformene i dette emnet består av innlevering av semesteroppgave samt digital muntlig eksamen. Digital muntlig eksamen er ikke en mye brukt eksamensform på UiB, og det har derfor blitt brukt noe tid på å sette oss inn i dette. Det må blant annet opprettes zoom-møter for de aktuelle kandidatene samt lages en oversikt over kandidater og tidspunkt som legges ut til studentene i Mitt UiB. Denne informasjonen sendes også til sensorer.

Opprindelig saksnotat

Det vises til fakultetsstyrets vedtak 10. mai 2022 i sak 41/22 som opprettet spesialemnet [JUS266-2-A Domsanalyse og domsskriving](#) med virkning fra høstsemesteret 2022. Emnet ble opprettet med en

prøveperiode på to år, i tråd med Studieutvalgets anbefaling i sak 27/22. Emnet er et tvillingemne som gjennomføres fulldigitalt i samarbeid med Det juridiske fakultet i Oslo. Det juridiske fakultet i Tromsø ønsker å koble seg på emnet fra høsten 2024. Det vil da kunne bli et fulldigitalt nasjonalt emne. Både i lys av dette, og i lys av de forholdene som omtales nedenfor, bes det om at prøveperioden for emnet forlenges med ytterligere to år.

Om spesialemnet

JUS266-2-A er en tvilling til [JUS5061 Domsanalyse og domsskriving](#) som ble etablert ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo i 2021 med professor Jørn Øyrehagen Sunde som emneansvarlig. Professor Ragna Aarli ble utpekt som emneansvarlig i Bergen.

Undervisningsopplegget er fulldigitalt og studentaktivt og inneholder tre hovedelementer:

- 1) **Teoretiske studier av dommer;** I denne delen av kurset får studentene kunnskap om ulike teoretiske perspektiver på domsskriving. Det gis forelesninger om historiske og komparative perspektiv, dommeratferd og faktumvurdering. Litteraturen som er oppført for emnet understøtter særlig dette kurselementet.
- 2) **Praksisorientering om dommer fra ulike domstoler;** I denne delen av kurset analyserer studentene dommer fra fire ulike instanser (tingrett, lagmannsrett, Høyesterett og EMD) som et gruppearbeid. Analysen tar utgangspunkt i en systematisering av domselementer som lagdommer Jussi Pedersen har presentert på bakgrunn av sin doktoravhandling om begrunnelse av rettsavgjørelser. Dommene er valgt ut av dommere fra de ulike instansene og disse deltar i undervisningen og gir kommentarer til studentenes analyser. Denne delen av kurset skal gi forståelse for domstolene sine ulike oppgaver og rammevilkår og betydningen av forskjellene for måten dommer skrives på. Noe av litteraturen som er oppført for emnet understøtter dette kurselementet.
- 3) **Erfaring med domsskriving;** I samarbeid med en tingrett (Hordaland tingrett i 2022 og Oslo tingrett i 2023) får studentene tilgang til partenes faktiske og juridiske utdrag i en sivil sak og anledning til å følge saken fysisk eller digitalt. De skriver en dom fra saken som gruppeoppgave. Dommen de skriver gjøres tilgjengelig for partene i saken. For studentene er det første gang konklusjonen i rettsanvendelsesprosessen virkelig betyr noe for noen. I litteraturen er det først og fremst DAs rapport *Anbefalinger om domsskriving* som understøtter dette elementet.

Domsskrivingen er en kursaktivitet som også er et prøvingsselement. Det regnes som en hjemmeeksamen som teller 40% på karakter. Dette elementet er supplert av individuell muntlig eksamen der studentene får reflektere over dommen de har bidratt til å skrive og blir bedt om å se denne i lys av de ulike teoretiske perspektivene som er belyst i kurset. Dommer Anne Horn har deltatt i sensuren av skriftlige og muntlige presentasjoner både i Oslo og Bergen. Hun har dermed også fungert som en slags nivåkontrollør som motvirker nivåforskjellig bruk av karakterskalaen i Oslo og Bergen.

Evaluering av fellesemnet i 2022 og 2023

Dersom det er en mal og frist for evaluering av spesialemer, bes det om å få dette tilsendt. Sunde og jeg har avtalt å ha et felles evalueringsmøte i løpet av mars.

Som grunnlag for Studieutvalgets beslutning om hvorvidt prøveperioden bør forlenges, gis det her en kort oversikt over de positive erfaringene vi har hatt og hvilke utfordringer som knytter seg til gjennomføring av emnet. Det er utfordringene knyttet til gjennomføring som begrunner ønsket om utvidet *prøveperiode*.

Positive erfaringer med emnet

- **Innhold:** Emnet behandler en sentral rettskilde fra vinkler som er nye for studentene og oppøver evnen til kritisk refleksjon over avgjørelser fra ulike nivåer av domstolhierarkiet. Studentene gir uttrykk for at de opplever emnet som svært relevant.
- **Form:** Studentaktive forelesninger og hjemmeeksamen i grupper bidrar til at emnet engasjerer. Aktivitetskravene gir en del frafall underveis, men studenter som gjennomfører emnet vil utvilsomt ha tilegnet seg det læringsutbytte vi har beskrevet for emnet.
- **Arbeidslivsrelevans:** Emnet har høy arbeidslivsrelevans ved at studentene får dommere fra alle nivåer i domstolene i tale. Erfaringen med domskrivning i en faktisk rettsak gir en kompetanse som langt på vei er overførbart til det å utarbeide avgjørelser på andre områder enn i domstolene. Vi har også fått henvendelse fra dommerfullmektiger som ønsker å delta på emnet.
- **Samarbeid med domstolene:** Både Hordaland tingrett og Oslo tingrett er svært positive til å samarbeide med oss om emnet og til å tilrettelegge for digital overføring av eksamenssaken. Dommerne fra alle instanser deltar vederlagsfritt på forelesningene våre og gir uttrykk for å ha utbytte av studentenes analyser. Fra høsten vil Silje Nordtveit overta «tingrettsforelesningen» fra Anne Horn som er blitt lagdommer i Gulating, Anne Horn overtar «lagmannsrettsforelesningen» fra Henriette Nazarian i Hålogaland og Nazarian går inn i sensorkorpset. I tillegg deltar Kine Steinsvik fra Høyesterett og Arnfinn Bårdsen fra EMD. Vi har etablert et godt samarbeid med domstoler i og for hele landet gjennom dette emnet.

Utfordringer

- **Litteratur:** Siden emnet har både teoretiske og praktiske ambisjoner for læringsutbytte er litteraturgrunnlaget sammensatt av artikler, rapporter og en bok om klarspråk i dommer. Litteraturlisten er under løpende vurdering og vi har også ambisjoner om å få skrevet mer spesialsydd litteratur for emnet, men tiden har så langt ikke strukket til for dette.
- **Markedsføring:** Emneansvaret har vært håndtert ved siden av rollen som prodekan, og jeg har verken hatt kunnskap om hvordan spesialemer markedsføres eller kapasitet til å undersøke dette. Så langt har det vært få studenter fra Bergen som har meldt seg på emnet, og enda færre som har tatt eksamen. I 2022 var det 1 student som tok eksamen, i 2023 var tallet 3. Emnets form kan være en utfordring fordi det krever aktiv deltakelse på bestemte tidspunkt som kan kollidere med annen undervisning.

- **Beramming av eksamenssak:** Sivile saker blir ofte forlikt eller utsatt, og det har vist seg å være vanskelig å få berammet i god tid en eksamenssak som studentene kan følge. Til tross for at vi la eksamenssaken til Oslo tingrett ved sist gjennomføring, og denne domstolen har relativt mange saker i oktober-november, fikk studentene kort varsel om når de måtte være til stede for å følge saken. Dette førte til noe frafall. Vi ønsker å få til en bedre løsning for dette, men er usikker på hva som er praktisk gjennomførbart fra domstolene sin side.

Oppsummering

Emnet har et innhold og en form som gjør det til et unikt og praksisnært tilskudd til spesielemneporteføljen og har åpnet for en samarbeidsarena med domstolene som både fakultetet og domstolene kan synes å ha nytte og glede av. Det er også utfordringer, særlig knyttet til ressursbruk på få studenter. Siden det ser ut til at også Universitetet i Tromsø vil opprette et tvillingemne, ligger det an til at emnet blir nasjonalt og at det må etableres et nytt samarbeid med den emneansvarlige ved UiT fra høsten av.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å forlenge prøveperioden for emnet med ytterligere to år, til utgangen av 2025.

23.02.2024

Ragna Aarli

Emneansvarlig

[Tilbake til saklisten.](#)

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 29/24
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Endring i Instruks om oppgavegjeving og sensur

Sjikt plassering på obligatorisk kursoppgave

Studiedekanen har fått en henvendelse fra noen emneansvarlige som ønsker å gå bort fra sjikt plassering på obligatorisk kursoppgave. Bakgrunnen for ønsket er tilbakemeldinger fra studenter i referansegruppemøte, som opplevde det som meningsløst å bli plassert i sjikt, og at det var uklart hva målestokken for sjikt plasseringen var når kursoppgaven kom så tidlig i kurset.

Studieadministrasjonen finner ikke noe i regelverk eller retningslinjer som står i veien for at emneansvarlige bestemmer dette selv. Normen på de obligatoriske emnene på studiet er at sensor oppgir sjikt i tilbakemeldingen på obligatoriske kursoppgaver. For å ha noe å vise til når studenter og undervisere spør, mener vi det er hensiktsmessig å legge til et punkt i *Instruks om oppgavegjeving og sensur* om den obligatoriske kursoppgaven hvor det presiseres at emneansvarlige kan avgjøre om sensorene skal angi sjikt.

Sammensetning av kontrollkommisjon

Etter en avgjørelse fra Den sentrale klagenemd ved UiB ser vi det som nødvendig å gjøre justeringer i den delen av *Instruks om oppgavegjeving og sensur* som handler om sammensetning av kontrollkommisjon i klagesensur. Instruksen per nå kan fremstå som uklar i situasjoner hvor det er flere emneansvarlige, som har vært involvert i både opprinnelig sensur og klagesensur. Vi foreslår derfor et nytt punkt d under del 6 Kontrollkommisjon som angir at kontrollkommisjonen ikke skal være sammensatt av opprinnelig sensor og de to klagesensorene, og at studiedekanen må oppnevne en annen leder når en emneansvarlig har vært opprinnelig sensor og en annen emneansvarlig har vært en av klagesensorene.

forslag til vedtak:

Instruks om oppgavegjeving og sensur endres slik:

- 1) Følgende legges til som et punkt 1.5. med overskriften «Obligatorisk kursoppgave»:

I emne med obligatorisk kursoppgave kan den emneansvarlege sjølv avgjere om oppgaverettarane skal angi sjikt.

- 2) Følgende legges til som et nytt punkt d) under del 6 Kontrollkommisjon:

Kontrollkommisjonen skal ikkje være samansett av den opphavelege sensoren og de to klagesensorane. Om ein emneansvarleg har vore opphaveleg sensor og ein annan emneansvarleg har vore ein av klagesensorane, oppnemner studiedekanen derfor ein annan leiar.

Nåværende punkt d blir til punkt e.

08.04.2024
INGVSTR

[Tilbake til saklisten.](#)

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 30/24
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Endring i emnebeskrivelser og litteraturliste «LOAC»-emnene: JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA og MA

Bakgrunn

Emneansvarlig for «LOAC»-emnene (JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master), Professor Knut Einar Skodvin, har sendt inn forslag til revidering av emnebeskrivelsene på både BA- og MA-varianten.

Bakgrunnen for forslaget er at Skodvin ønsker en oppdeling av emnene, slik at BA-emnet er et grunnleggende emne, og MA-emnet blir en overbygging med fokus på maritime operasjoner og cyber.

Emnene vil endre navn til:

- JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og
- JUS3518 Advanced course in Law of Armed Conflict – master

Studiedekanens merknader:

Studiedekanen stiller seg positiv til forslaget, og foreslår at oppsplittingen skjer for en prøveperiode på to år, fra og med høstsemesteret 2024.

Studiedekanen foreslår at det i prøveperioden fastsettes minstekrav på 25 studenter (som tar eksamen) på MA-emnet.

I fjor hadde emnet følgende tall:

- BA: JUS2318: 71 oppmeldt og bestått, emnet har kun gått H23.
- MA: JUS3528: 41 oppmeldt og 36 bestått, emnet har kun gått H23.
- EVU: JUR661: 19 oppmeldt og bestått, emnet har gått to ganger: H22 (8) og H23 (11).

forslag til vedtak:

- 1) For en prøveperiode på to år fra og med høstsemesteret 2024 oppsplittes JUS2318 og JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – Bachelor og Master, slik at Bachelor-emnet blir et grunnleggende emne, og Master-emnet blir en overbygging.
- 2) JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – BA endrer navn til JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor
- 3) JUS3518 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations – MA endrer navn til JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master

- 4) Endringene i emnebeskrivelsene og litteraturlistene for henholdsvis JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master vedtas som foreslått av emneansvarlig.

09.04.2024

ANNNI

Vedlegg:

[Vedlegg 1](#): Forslag til ny emnebeskrivelse - JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor

[Vedlegg 2](#): Forslag til ny emnebeskrivelse - JUS2318 Advanced course in Law of Armed Conflict – master

[Vedlegg 3](#): Forslag til litteraturliste for JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS3518 Advanced course in Law of Armed Conflict – master

[Tilbake til saklisten.](#)

Vedlegg 1: Forslag til ny emnebeskrivelse - JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor

Fundamentals of the Law of Armed Conflict

~~Law of armed Conflict, with emphasis on maritime operations~~

Main content

ECTS Credits

10 ECTS

Level of Study

Bachelor level

Teaching semester

Autumn

Place of Instruction

University of Bergen

Objectives and Content

The Law of Armed Conflict (LOAC) applies between parties to an armed conflict, be it an international armed conflict or non-international armed conflict (sometimes called an internal armed conflict). The subject of LOAC is therefore not when or if parties to a conflict have the right to resort to armed force - but the rules applicable between them if they do.

The use of armed force, unfortunately, remains characteristic for the international society. For the international community, it, therefore, remains a central question to what extent and in which manner armed force may be utilized once a conflict has escalated to the level of an armed conflict. And while much of the law rests on legal developments that took place in the aftermath of the second world war, technical and cultural development did not cease.

Technically the law is ever challenged by new methods of warfare. To mention but some examples:

- the use of over the horizon weapons have greatly expanded
- the use of drone technology has profoundly changed the nature of the battlefield
- the battlefield has been significantly extended by the addition of a cyber dimension
- the battlefield may again be changed by the introduction of artificial intelligence into man controlled, or entirely self-controlled, weapon systems.

International law has seen a significant rise of human rights law, also affecting all other fields - of course also LOAC. International criminal law has also seen significant developments, aimed among others at underpinning and strengthening LOAC. Significant attempts have furthermore been made at preserving human life and limit suffering, i.e. in the adoption of the Convention on the Prohibition

of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction as well as the Convention on Cluster Munitions. Both conventions arguably resting on a changed view of the value of human life measured against military benefits. Both conventions also demonstrate the freedom States pursue under LOAC, non-signatories to both including some of the major actors on the international stage, and other States considering a withdrawal in order to enhance military capacity.

The Law of Armed Conflict exists in this constantly developing interplay between securing and safeguarding human lives and safeguarding the needs of freedom of action in the application of force. And when applicable, LOAC concerns a State's most fundamental interest; its survival. As such LOAC is therefore also one of the most interesting fields in which to study international law. For no field attempts more directly to regulate the core interests of the State and to balance two more competing interests; to safeguard the life and health of humans while also not unduly impeding military efficiency.

The Law of Armed Conflict is built around four principles: (i) Distinction between military and civilian targets, (ii) Proportionality, (iii) Military necessity and (iv) Limitations. The course will focus on these basic principles in depth.

As LOAC applies in situations where life is routinely taken, and suffering routinely caused, LOAC is also fraught with ethical dilemmas. The role of ethics in the determination of the law, as well as its implications for professionals working in the field of LOAC, must thus be addressed and discussed.

In relation to the program description for [MAJUR](#), the course will

- Help students build an understanding of how national law and national decision making is affected by international law
- Help students gain a deeper understanding of how legal methodology may vary between different disciplines of law
- Emphasize the role of lawyers also in conflict situations and put to the forefront the deep ethical considerations that affect the determination of the law and how these may explain different views of the law
- Help students understand how the law is affected by the development of new technologies
- Broaden the range of sources familiar to students
- Sharpen their ability to make an independent, critical and ethical assessment of what the law on any matter is
- Sharpen their ability to apply the law to fields which may not have been considered when central sources were created
- Broaden their competence to cooperate with lawyers from a different cultural background
- Broaden their ability to cooperate in interdisciplinary teams and benefit in their legal analysis from cross-disciplinary information

Learning Outcomes

Knowledge

After successfully completing the course students will have a general knowledge of

- Why States resort to armed conflict in their international relations
- When international law permits the use of force
- The historical development of LOAC
- Different levels of conflict and the application of LOAC
- The relationship between LOAC and International Criminal Law

After successfully completing the course students will be familiar with

- The method and sources of international law, with particular emphasis on questions and differences that arise in LOAC
- The four central principles of LOAC
- The meaning and importance of status as a combatant, non-combatant and civilians
- The limitations LOAC presents on means and methods of armed conflict
- The rules concerning protected persons and objects

Abilities

After completing the course, the student should be able to identify, reflect upon, address and formulate a reasoned opinion on issues that fall under LOAC.

This entails that students must be able to

- identify, and formulate LOAC issues based on comprehensive and complex facts
- find and address relevant sources of law, and carry out legal analysis of LOAC issues based on primary and secondary sources in a balanced way
- identify sound position through clarification of tensions between different types of arguments that are valid under international law
- identify ethical impacts on the determination of law, particularly in the field of study

The student must also be able to convey and evaluate legal analyzes and points of view in the LOAC context through

- systematically prepared independent written analyzes
- orally present legal argumentation
- to comment on and evaluate other students' analyzes and to receive and make use of such comments
- to work with others in groups to analyze LOAC issues

General competence

After completion of the course, students shall have

- an understanding of LOAC as a separate discipline of international law
- have insight in LOAC's place in international law and how it works in conjunction with and is affected by other disciplines of international law (like international human rights law and international criminal law), as well as how it works in conjunction with national law
- recognize and work within a field of law where sources are fragmented and to some degree dated

Required Previous Knowledge

Three years university studies

Recommended Previous Knowledge

A basic understanding of international law is not required but will be helpful

Credit Reduction due to Course Overlap

This course overlaps with JUS3518 to a 50 percent reduction.

Access to the Course

The course is available for the following students:

- Admitted to the integrated master programme in law
- Granted admission to elective courses at the Faculty of Law
- Granted additional right to study following completed master degree in law at UiB
- Exchange students at the Faculty of Law

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course

Teaching and learning methods

The course will be taught through blended learning, combining the use of digital modules with seminar modules. Through these students will be given an overview as well as be invited (and required) to actively participate in knowledge sharing and production.

In conjunction these forms of evaluation will encourage students to work together and share of experience and emphasis exchanges across legal cultures as well as fostering the ability to both orally and in written form present legal arguments within the field of LOAC

Compulsory Assignments and Attendance

Compulsory attendance at lectures/seminars.

Mandatory group assignment. This is assessed as a pass/non-pass.

Forms of Assessment

Home exam

Resit next semester only for those who have passed the mandatory assignment

Examination Support Material

Open book. Please note the rules concerning [source citation](#).

Grading Scale

A-E for pass, F for fail.

Assessment Semester

Autumn

Reading List

The reading list will be ready 1 July for the autumnsemester.

Course Evaluation

According to the guidelines for evaluation of courses at the Faculty of Law

Programme Committee

The Academic Affairs Committee (Studieutvalget) at the Faculty of Law

Course Coordinator

Professor Knut Einar Skodvin

Course Administrator

The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen)

Vedlegg 2: Forslag til ny emnebeskrivelse – JUS3518 Advanced course in Law of Armed Conflict – master

Emnenavn: Advanced course in Law of Armed Conflict

Emnets mål og innhold

The Law of Armed Conflict (LOAC) applies between parties to an armed conflict, be it an international armed conflict or non-international armed conflict (sometimes called an internal armed conflict). The subject of LOAC is therefore not when or if parties to a conflict have the right to resort to armed force – but the rules applicable between them if they do.

The use of armed force, unfortunately, remains characteristic for the international society. The manner in which armed force, when first used, can be applied is therefore a central question. And while much of the law rests on legal developments that took place in the aftermath of the second world war, technical and cultural development did not cease.

Technically the law is ever challenged by new methods of warfare. To mention but some examples;

- the use of over the horizon weapons have greatly expanded
- the use of drone technology has profoundly changed the nature of the battlefield
- the battlefield has been significantly extended by the addition of a cyber dimension
- the battlefield may again be changed by the introduction of artificial intelligence into man controlled, or entirely self-controlled, weapon systems.

International law has seen a significant influence of human rights law affecting all fields – of course also LOAC. International criminal law has also seen significant developments, aimed among others at underpinning and strengthening LOAC. Significant attempts have furthermore been made at preserving human life and limit suffering, i.a. in the adoption of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction as well as the Convention on Cluster Munitions. Both conventions arguably resting on a changed view of the value of human life measured against military benefits. Both conventions also demonstrate the freedom States pursue under LOAC, non-signatories to both including some of the major actors on the international stage, and other States considering a withdrawal in order to enhance military capacity.

The Law of Armed Conflict exists in this constantly developing interplay, at all times central to the State. And when applicable, LOAC concerns a State's most fundamental interest; it's survival. As such LOAC is therefore also one of the most interesting fields in which to study international law, for no field attempts more directly to regulate the core interests of the State and to balance two more competing interests; to safeguard the life and health of humans while not unduly impeding military efficiency.

The Law of Armed Conflict is built around four principles; (i) Distinction between military and civilian targets, (ii) Proportionality, (iii) Military necessity and (iv) Limitations. The course will focus on these basic principles in depth.

As LOAC applies in situations where life is routinely taken, and suffering routinely caused, LOAC is also fraught with ethical dilemmas. The role of ethics in the determination of the law, as well as its implications for professionals working in the field of LOAC, must thus be addressed and discussed.

This course will focus on general principles of the law of armed conflict and their application in two distinct fields. The law of armed conflict for the maritime domain is characterised by the law having been developed quite some time back, without major updates. As such, it represents a field of law where older sources must be applied to new situations. The course will also focus on the cyber domain, representing a new dimension to warfare, where the law is still to settle and where technological advances continually open new ways in which a perceived enemy can be influenced.

In relation to the program description for MAJUR, the course will

- Help student build an understanding of how national law and national decision making is affected by international law
- Gain a deeper understanding of how legal methodology may vary between different disciplines of law
- Emphasis the role of lawyers also in conflict situations and put to the forefront the deep ethical considerations that affect the determination of the law and how these may explain different views of the law
- How the law is affected by the development of new technologies
- Broaden the range of sources familiar to students
- Sharpen their ability to make an independent, critical and ethical assessment of what the law on any matter is
- Sharpen their ability to apply the law to fields which may not have been considered when central sources were created
- Broaden their competence to cooperate with lawyers with a different cultural background
- Broaden their ability to cooperate in interdisciplinary teams and benefit in their legal analysis from cross-disciplinary information

Kunnskaper

After successfully completing the course students will have a general knowledge of

- Why States resort to armed conflict in their international relations
- When international law permits the use of force
- The historical development of LOAC
- Different levels of conflict and the application of LOAC
- The relationship between LOAC and International Criminal Law

After successfully completing the course students will have a good knowledge of

- The method and sources of international law, with particular emphasis on questions and differences that arise in LOAC
- The four central principles of LOAC, and especially their application in maritime and cyber operations
- The meaning and importance of status as a combatant, non-combatant and civilians
- The limitations LOAC presents on means and methods of armed conflict, especially as these apply to operations conducted in the maritime and cyber domain
- The legal status, as well as rights and obligations that concern neutrals
- Special questions that arise in maritime and cyber operations

- The application of Human Rights Law in situations that are also covered by LOAC
- The rules concerning protected persons and objects

Ferdigheter

After completing the course, the student should be able to independently analyze, discuss, and take a stand on issues that fall under LOAC.

This entails that students must be able to

- identify, systematize and formulate LOAC issues based on comprehensive and complex fact
- find and systematize relevant sources of law and carry out independent legal analysis of LOAC issues in a thorough, comprehensive, critical and balanced way
- reason out a professionally sound position through clarification of tensions between different types of arguments that are valid under international law
- identify ethical impacts on the determination of law, particularly in the field of study
- discuss questions of legal policy that arise in the context of LOAC in a thorough and balanced manner

The student must also be able to convey and evaluate legal analyzes and points of view in the LOAC context through

- systematically prepared independent written analyzes
- orally present legal argumentation
- to comment on and evaluate other students' analyzes and to receive and make use of such comments
- to work with others in groups to analyze LOAC issues

Generell kompetanse

After completion of the course, students shall have

- an understanding of LOAC as a separate discipline of international law
- have insight in LOAC's place in international law and how it works in conjunction with and is affected by other disciplines of international law (like international human rights law and international criminal law), as well as how it works in conjunction with national law
- be able to handle a field of law where sources are fragmented and to some degree dated
- be able to work with international sources in English and be able to give oral and written legal advice in the English language

Beskriv sammenhengen mellom læringsutbyttet, undervisningen og prøvingen.

The course will be taught through blended learning, combining the use of digital modules with seminar modules. Through these students will be given an overview as well as be invited (and required) to actively participate in knowledge sharing and production.

ECTS Credits

10 ECTS

Level of Study

Master level

Language of Instruction

English

Semester of Instruction

Autumn

Place of Instruction

Faculty of Law, University of Bergen

Required Previous Knowledge

Three years of law studies

Recommended Previous Knowledge

Good command of English language.

A basic understanding of international law is not required but will be helpful.

Credit Reduction due to Course Overlap

This course overlaps with JUS2318 to a 50 percent reduction.

Combined with JUS296-2-A Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations or JUS2318 Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations will generate no new credits.

The course combines well with

JUS2316/JUS3516 Law of the Sea and its Uses and JUS3523 International Criminal Law.

Access to the Course

The course is available for the following students:

- Admitted to the five-year master programme in law
- Admitted to the two-year master programme in law
- Granted admission to elective courses at the Faculty of Law
- Granted additional right to study following completed Master in Law degree at UiB
- Exchange students at the Faculty of Law

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course

Teaching and learning methods

The course will be taught through blended learning, combining the use of digital modules with seminar modules. Through these students will be given an overview as well as be invited (and required) to actively participate in knowledge sharing and production.

In conjunction these forms of evaluation will encourage students to work together and share of experience and emphasis exchanges across legal cultures as well as fostering the ability to both orally and in written form present legal arguments within the field of LOAC.

Compulsory Assignments and Attendance

Mandatory group assignment of maximum 1500 words. This is assessed as a pass/non-pass.

Forms of Assessment

Home exam.

Resit next semester only for those who have passed the mandatory assignment.

Grading Scale

A-E for pass, F for fail.

Assessment Semester

Autumn

Reading List

The reading list will be ready 1 July for the autumn semester.

Course Evaluation

According to the administrative arrangements for course evaluation at the Faculty of Law.

Examination Support Material

Open book. Please note the rules concerning [source citation](#).

Programme Committee

The Academic Affairs Committee (Studieutvalget) at the Faculty of Law is responsible for ensuring the material content, structure and quality of the course.

Course Coordinator

Professor Knut Einar Skodvin

Course Administrator

The Faculty of Law's section for students and academic affairs (Studieseksjonen) is responsible for administering the programme.

Contact Information

elective-courses.jurfa@uib.no

Vedlegg 3: Forslag til litteraturliste for JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor og JUS3518 Advanced course in Law of Armed Conflict – master

Litteratur

JUS3518 Advanced course in Law of Armed Conflict – master

Book	Subject	Chapter	Page	Pages
Tallinn Manual 2.0				
	Cyber espionage	5 r 3232	168-174	6
	When is cyber LOAC	16 r 80 – 82	375 - 385	10
	Individual responsibility	16 r 84 – 85	391 - 401	10
	Participants	17 r 86 – 87	401 - 408	9
	Participants cont	17 r 89 – 91	409 – 414	5
	Def of attack	17 r 92 – 93	414 – 422	8
	Attacks on persons	17 r 94 – 99	422 – 434	11
	Attack on objects	17 r 99 – 102	434 – 451	17
	Means & Methods	17 r 103 - 127	451 – 503	52
	Select protected	18 r 140 – 141	529 – 534	5
	Cyber and neutrality	19 r 150 – 154	553 – 563	10
Total Book				143
Fleck				
	Naval op	17	516 – 602	86
	Neutrality	18	602 – 634	32
	Combatants	5	93 – 129	36
	Means	6	129 – 170	41
	Methods	7	170 – 249	80
	Protection of civilians	8 r 8.01 – 017	249 – 275	26
	Protection of wounded etc	12	360 – 396	36
	Human rights	14	449 – 458	9
	Enforcement	21, I, III – VIII, XI, XVIII		37
Total book				383
Dinstein				
	Lawful and unlawful combatancy	2	46 – 53	7
	Proportionality	5 I E	172 – 188	16
	Precautions in attack	5 I F	188 – 199	11
	Direct participation	5 II B	200 – 207	7
	Comman Responsibility	10V	359 – 372	13
				54
von Heinegg				
	Classification at sea		449 – 464	15
Lieblich				
	How to do research			26

Total pages				621

JUS2318 Fundamentals of the Law of Armed Conflict – bachelor

Fleck				
	History	2	10 – 50	40
	Scope	3 I – 3 IV	50 – 78	28
	Gen principles	4	81 – 93	12
	Combatants	5	93 – 129	36
	Means	6	129 – 170	41
	Methods	7	170 – 249	80
	Protection of civilians	8 r 8.01 – 017	249 – 275	26
	Protection of wounded etc	12	360 – 396	36
	Human rights	14	449 – 458	9
	Enforcement	21, I, III – VIII, XI, XVIII		37
				345
Dinstein – 4 utg				
	Lawful and unlawful combatancy	2	46 – 53	7
	Proportionality	5 I E	172 – 188	16
	Precautions in attack	5 I F	188 – 199	11
	Direct participation	5 II B	200 – 207	7
	Comman Responsibility	10V	359 – 372	13
				54
Lieblich				
	How to do Research			26
				425

Fleck; The Handbook of International Humanitarian Law (ed. Dieter Fleck), 4. Utg, 2021, Oxford University Press.

Dinstein; Yoram Dinstein, Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict, 2022, Cambridge University Press.

Tallinn Manual; Tallinn Manual 2.0 on the International Law Applicable to Cyber Operations (ed. Schmitt), 2017, Cambridge University Press.

Von Heinegg; Wolff Heintschel von Heinegg, The difficulties of conflict classification at sea: Distinguishing incidents at sea from hostilities, *International Review of the Red Cross* (2016), 98 (2), 449–464.

Lieblich; Eliav Lieblich, How to Do Research in International Law? A Basic Guide for Beginners, 62 *Harvard International Law Journal Online* (2021), 26 p.

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 31/24
Møtedato: 17.04.2024
Journalnummer: 2024/236

Protokoll- og sensurfrister ved Det juridiske fakultet - studieåret 2024/2025

SU bes om å vedta protokoll- og sensurfrister for Det juridiske fakultet. «Protokollfrist» refererer til sensors frist for å ferdigstille sensuren, mens «sensurfrist» er den datoen sensuren gjøres kjent for kandidatene som har avlagt den aktuelle eksamen.

Å fastsette en entydig og riktig sensur- og protokollfrist for hver enkelt eksamen bør ikke være overlatt til verken studieadministrasjonen (som har liten eller ingen innflytelse over prosessen) eller den enkelte emneansvarlige, som ikke bør bli pålagt å ta ansvar for å etterleve sentrale formelle reguleringer. Det mest nærliggende organet er SU – eventuelt i egenskap av programstyre, jf. § 10 i Reglement for Det juridiske fakultet, der SU tildeles ansvar for kvalitetssikring av fakultetets studieprogrammer.

Ordinære emner

Sensur for alle ordinære emner som inngår i masterstudiet skal falle senest fem uker etter eksamens- eller innleveringsdato, jf. [Forskrift om frister for sensur av eksamen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen](#). For å demme opp for uforutsette forsinkelser² samt gi rom for det administrative arbeidet i forkant av sensurpubliseringen settes standard protokollfrist til to virkedager før sensurfristen. Dette betyr at enkelte emner har protokollfrist fire dager før sensurfrist, f.eks om sensurfristen er på en mandag eller tirsdag.

Masteroppgaveemner

For masteroppgaveemnene settes ikke fast sensurdato, da det opereres med flere ulike leveringsdatoer. I tillegg har vi et velfungerende og godt utprøvd system der den formelle fristen er på åtte uker, men der man aldri benytter mer enn fem uker. Vi har til nå ikke hatt forsinkelser på masteroppgavesensuren.

Spesialeemner

Når det gjelder spesialeemnene er det ikke mulig å fastsette sensurdatoer i eksamensplanen. Her kan det bli endringer i eksamensdatoer for å få det til å passe inn i SA sin kabal. På mindre emner vil det også variere når sensuren blir klar, og da er det ikke nødvendig å ha faste frister, så lenge vi holder oss innenfor rammene på 5 uker.

Klagesensur

Klagesensur vil ikke bli omfattet av dette – her genereres klagefrist ut ifra når siste kandidat får begrunnelse, og klagesensuren får da frister beregnet fem uker etter denne fristen. Så her kan vi heller ikke sette faste frister.

[Tilbake til saklisten.](#)

² Sykdom i sensorkorpset e.l.

Forslag til protokoll- og sensurfrister obligatoriske emner, studieåret 2024/2025

Emne	Navn	Eksamensform	Dato	Timer	Protokollfrist	Sensurfrist
JUS100	Exfac . innføring i juridisk metode	Seminaroppgave	7.10 (leveringsfrist)		7.11	11.11 ³
		Hjemmeeksamen	4.10	3	6.11	11.11
JUS211	Familie- og arverett	Skoleeksamen	25.10	2	27.11	29.11
JUS212	Avtalerett	Mappevurdering	13.12 (leveringsfrist)		8.1	10.1
JUS213	Erstatningsrett	Skoleeksamen	7.3	6	9.4	11.4
JUS214	Tings- og immaterialrett	Skoleeksamen	6.6.	6	9.7	11.7
JUS215	Juridisk metode	Semesteroppgave	19.6 (leveringsfrist)		22.7	24.7
JUS221	Rettsstaten	Skoleeksamen	3.12	6	6.1	17.1
		Hjemmeeksamen	13.12 (leveringsfrist)		15.1	17.1 ⁴
JUS222	Forvaltningsrett	Skoleeksamen	13.6	6	16.7	18.7
JUS231	Obligasjonsrett	Skoleeksamen	16.12	6	16.1	20.1

³ Samlet sensur med hjemmeeksamen

⁴ Sensur skal publiseres samlet (hjemmeeksamen teller 45 %, Skoleeksamen 55 %)

JUS232	Retts historie og komparativ rett	Hjemmeeksamen	21.3 (leveringsfrist)		23.4	25.4
JUS233	Komparativ rett	Intervju/ hjemmeeksamen	02.06 (leveringsfrist)		3.7	7.7
JUS345	Strafferett	Skoleeksamen	11.11	6	12.12	16.12
JUS346	Rettergang	Skoleeksamen	3.3	6	3.4	7.4
JUS347	Allmenn formuerett	Skoleeksamen	10.6	6	11.7	15.7

Kontinuasjoneksamen august 2025

Emne	Navn	Eksamensform	Dato	Timer	Protokollfrist	Sensurfrist
JUS100	Exfac – innføring i juridisk metode	Seminaroppgave	31.7 (leveringsfrist)		4.9	8.9 ⁵
		Hjemmeeksamen	4.8	3	6.9	8.9
JUS211	Familie- og arverett	Skoleeksamen	5.8	2	7.9	9.9
JUS212	Avtalerett	Mappevurdering	1.8 (leveringsfrist)		3.9	5.9
JUS213	Erstatningsrett	Skoleeksamen	7.8	4	9.9	11.9
JUS214	Tings- og immaterialrett	Skoleeksamen	8.8	6	10.9	12.9

⁵ Samlet sensur for seminaroppgave og hjemmeeksamen

JUS215	Juridisk metode	Semesteroppgave	1.8 (leveringsfrist)		3.9	5.9
JUS221	Rettsstaten	Skoleeksamen	6.08	6	8.9	10.9
		Hjemmeeksamen	1.8 (leveringsfrist)		3.9	10.9 ⁶
JUS222	Forvaltningsrett	Skoleeksamen	8.8	6	10.9	12.9
JUS231	Obligasjonsrett	Skoleeksamen	4.8	6	6.9	8.9
JUS232	Retts historie og komparativ rett	Hjemmeeksamen	1.8 (innlevering)		3.9	5.9
JUS2397 ⁷	Barnerett	Muntlig	7.8		7.8	7.8
JUS2398	Miljørett	Skoleeksamen	7.8		9.9	11.9
JUS2399	Skatterett	Skoleeksamen	8.8		10.9	12.9
JUS345	Strafferett	Skoleeksamen	4.8	6	4.9	8.9
JUS346	Rettergang	Skoleeksamen	5.8	6	5.9	9.9
JUS347	Allmenn formuerett	Skoleeksamen	6.8	6.	6.9	10.9

⁶ Samlet sensur for Skoleeksamen og hjemmeeksamen

⁷ Kontinuasjoneksamensdatoer for JUS2397, JUS2398 og JUS2399 var ikke med i plan som ble vedtatt av SU sak 12/24. Tar de med her selv om det ikke er obligatoriske emner, siden de har kontinuasjonseksamen på lik linje med obligatoriske emner.